

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams - 1 year \$5.00
pusių metų - 6 months .. \$2.50

KELEIVIS

636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS

Lithuanian Weekly
Published in So. Boston
Since February 9, 1969

Address:

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 23

SO. BOSTON, MASS., 1969 LIETUVIŲ ŠVIETIMO IR ŠEIMOS METŲ BIRŽELIO - JUNE 4

65 - TIEJI METAI

"Keleivio" telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro numerio kaina 12 centų

Dvi prezidentams susitinkant dvi skirtingos pažiūros aštrėja

Sen. Edwardas Kennedys puola Pietų Vietnamo vyriausybę, dėl jos perkietos laikysenos derybose su komunistais. Prez. Thieu nurod nuolaidų ir iliuzijų pavojų.

Kaip ilgesnį laiką nepasiekus visiško laimėjimo Vietnamo fronte kaip ir JAV visuomenės bei politikų sluoksniuose kilo judėjimas, nukreiptas prieš tą karą ir šaukšis greitų taikos derybų, taip dabar, toms taikos deryboms užsitęsęs be apčiuopiamų rezultatų, vėl JAV viduje ima trūkti kantrybės, kyla politikų barniai, ir garsiai peršamos įvairiausios nuolaidos komunistams.

Birželio 8 d. Midway saloje, Ramiajame vandenyne, susitinka JAV prez. Nixonas ir Pietų Vietnamo prez. Thieu svarbaus pasitarimo karo ir taikos derybų klausimais nuomonėms suderinti.

Nors oficialiai toks nuomonių skirtumas nuneigiamas, bet nėra abejonės, kad jis yra gana aštrus. Tai akivaizdžiai rodo įvairūs spaudos bei senatorių balsai JAV viduje ir P. Vietnamo vyriausybės atstovų pareiškimai užsieny.

Pastaruoju metu Paryžiaus taikos derybų paskubėjimo reikalu JAV-se bene karščiausiai prabilo sen. E. Kennedy. Praeitą šeštadienį kalbėdamas Massachusetts universiteto auditorijoje, jis tiesiai puolė P. Vietnamo prezidentą Thieu ir jo vyriausybę, kad jie sąmoningai trukdą taikos derybas, rezultatai jose padaryti jokių patrauklesnių nuolaidų, nori pratęsti karą, saugoją beveik tik savo asmeninius interesus. Jis kaltino prezidentą Thieu, kad tas net organizuoja antikomunistinių Azijos valstybių spaudimą JAV, kad šios derybose nedarytu perdidelių nuolaidų. Iš minėto senatoriaus ir jam artimų politikų žodžių ryškėja, kad JAV-bės lyg ir būtų linkusios Pietų Vietnamui Paryžiaus derybose įprasti koalicinę su komunistais vyriausybę, kurios pietų vietnamiečiai labiausiai bijosi, o komunistai labiausiai nori ir laiko beveik tolimesnių taikos derybų pagrindinę sąlygą.

Aišku, tokia nuomonė vyriausybę būtų labiausiai komunistų laimėjimas, sudarąs jiems puikią galimybę gal netolimoj ateity užvaldyti visą P. Vietnamą.

Jen. E. Kennedžio ir panašius puolimus bei nuolaidų siūlymus tvirtai atsisilėpė prez. Thieu, kalbėdamas Formosoje Chiang Kai-šeko suruoštam bankete. Jis pareiškė, kad ir Kinijos užleidimas komunistams tebuvo

tip JAV nuolaidų rezultatas. Tuščios iliuzijos buvo tikėjimas, kad po Antrojo pasaulinio karo stalininė Rusija įsijungs į taiką mylinčių ir saugojančių tautų šeimą. Iliuzija, kad Mao Tse-tungas esąs tik liberalus Kinijos reformatorius. Tokios pavojingos iliuzijos esančios peršamos ir dabar, kurios gresia viso nekomunistinio pasaulio saugumui ir net jo išlikimui. Taigi pavojinga iliuzija yra ir kaip ir žmonių bei politikų tikėjimas, kad per nuolaidas Šiaurės Vietnamo prezidentas Ho Chi Minh galis virsti Pietryčių Azijos Tito, kurs nusigrįšias nuo sovietiškojo ir kinietiškojo komunizmo.

Thieu nuomonei, priešingai šioms iliuzijoms ir nuodoms, tvirtai pritaria ir P. Korėjos prezidentas Parkas, kuris įspėja JAV-bes, kad, talkos siekimų liūliuojamos, neišvestų peranksti savo kariuomenės iš Azijos.

Abiejų prezidentų susitikimas artimu laiku turės parodyti, ar šios priešingos pažiūros galės būti suderinamos, ar tik vėl bus leidžiama masi į naujas iliuzijas ir užmaskuotą JAV pralaimėjimą Vietname ir kitur.

Vliko pirmininkas keliauja

Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas gegužės 23 d. lankėsi Washingtone ir Lietuvos atstovybėje, kur susipažino su Kongreso bibliotekoje esančiais istoriniais dokumentais, vaizduojančiais sovietų įvykdytą Lietuvos pavergimą. Gegužės 25-26 jis lankėsi Chicagoje, kur Lietuvių Fondo pobūvy kalbėjo apie Vliko veiklą, turėjo pasitarimus su Alto vadovybe ir dalyvavo dr. P. Grigaičio laidotuvėse.

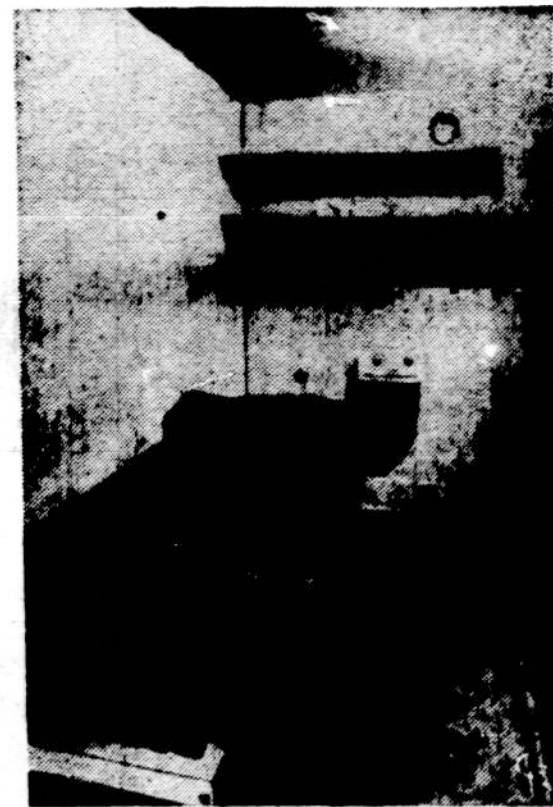
Kruvinė neramumai

Argentinoje

Pastaromis dienomis Argentinoje, ypač Cordobos mieste, kilo kruvinų riaušių, pažadintų prieš vyriausybę nukreipto streiko. Susisaukdami vyko tarp riaušinių ir kariuomenės, kuri pavarėtojo net prieštankinius pabūklus. Yra nemaža sužeistų ir užmuštų ne tik Cordoboj, bet ir kitose vietovėse. Dabar veikia specialūs teismai, kurie teisia sukilėlius.

Vidury sen. Roberto Kennedžio žudikas Sirhan B. Sirhan, nuteis tas mirti. Dešinėje San Quentino kalėjimo dujų kambarys, kuriam jis bus nužudytas, dešinėje jo cėl, kurioje jis sėdės iki mirties įvykdymo dienos.

N. Rockefelleris sutrumpino kelionę

Prezidento Nixono specialus pasiuntinys Pietų Amerikai gub. Nelson Rockefeller, turėjęs susipažinti su svarbiausiomis ekonominėmis ir politinėmis P. Amerikos valstybių problemomis, buvo priverstas grįžti namo anksčiau, negu buvo numatyta.

Jo vizitus daug kur lydėjo studentų ir kitų elementų suorganizuotos priešiškos demonstracijos ir minios grumtynės su tvarkos saugotojais. Venecuelos prezidentas tiesiai paprašė Rockefellerio šiuo metu Venecuelos nelankyti, kad būtų ten išvengta ta proga naujo kraujo praliejimo.

Rockefelleris grįžęs pareiškė, kad visos tos jį lydėjusios riaušės yra ekstremistų darbas, kuriuo jie siekia suardyti Pietų Amerikos ir JAV santykius.

Gary Steven Krist iš teismo vedamas į DeKalb kalėjimą. Jis nubaustas kalėti iki gyvos galvos už barbarus James Mackle pagrobimą praėjusių metų gruodžio mėnesį. Jis už Mackle išlaisvinimą reikalauja \$500.000.

Prancūzai dar neturi tikro prezidento

Praeitą sekmadienį buvo pirmieji Prancūzijos prezidento rinkimai, kuriuose ne vienas kandidatas negavo reikalingos daugumos, tad prezidento klausimą išspręst tik antrieji rinkimai, kurie bus birželio 15 d.

Per šiuos rinkimus į pirmąsias eiles iškilo du kandidatai: buvęs ministras pirmininkas Pompidou ir dabar laikinai einąs prezidento pareigas Alain Poher.

Pompidou šį kartą surinko apie 45% visų balsų, o jo varžovas Poher tik 23.6%. Vadinasi, nedaug daugiau už komunistų kandidatą Duclos, kuris gavo net 21% visų balsų.

Pompidou prašė savo konkurentą Poher pasitraukti iš antrųjų balsavimų, nes tada dauguma jo balsų tektų pirmajam kandidatui. Deja, Poher tai padaryti atsisakė, ir dabar vieno ar kito prezidento išrinkimą nulems komunistų balsai, kurių skaičius de Gaulle valdymo metu gerokai padidėjo.

Turistai bėga iš Curacao

Olandų valdomų Atilų salų sostinėje Curacao pastaruoju metu kilo tokie neramumai, kad jiems numalšinti teko atgabenti daugiau kariuomenės. Tūkstančiai amerikiečių turistų ir kitų ten buvusių užsieniečių paskubom bėga iš to miesto.

Romos policijos vadas kalėjime

Ižymus Romos policijos viršininkas dr. Nicolas Scire drauge su kitais 22 asmenimis pasodintas į kalėjimą dėl to, kad turėjo ryšių su nusikaltėlių pasauliu, ėmė iš jų kyšius ir teikė jiems savų pataravimus.

Sovietai kiša poetus JAV susirūpino į ligonines

Vis stipriau augant sovietų minties ir žodžio laisvės troškimui ir intelektualų pasipriešinimui valdžios spaudai, visa eilė poetų, rašytojų ir mokslininkų jau sukišta į psichiatrines ligonines, iš kurių sunkiau išeiti, negu iš kalėjimo.

Tokių vadinamųjų "psichinių ligonių" teismai vyksta slapta, neduodant teisiamiesiems ištarti nė apsigynimo žodžio. nes, esą, ką gi psichinis ligonis išmintingo ir verto teismo dėmesui gali pasakyti...

Kovos prieš armijos pinigų švaistymą

Krašto apsaugos departamento sekretorius Laird pareiškė, kad jo administracija griežtai kovos prieš karo reikalavimų pinigų švaistymą. Ypač bus atkreiptas dėmesys į firmų duodamus karo reikmenų užsakymus ir jų gamybą, prieš tai neatlikus tinkamų bandymų.

Visuomenė ir parlamentai Pentagono šios rūšies veiklą dabar atkreipė dėmesį dėl didžiulių milijoninių nuostolių, per apsilėidimą nuskendus atominiam povandeniniam laivui.

Beždžionė mėnesį skraidys orbitoje

Erdvės tyrimų agentūra šio mėnesio gale numato paleisti raketą į ardvę 14 svarų jauną beždžionę, kuri skraidys aplink žemę visą mėnesį. Tuo būdu norima ištyti, kaip tokio ilgumo keblionė paveiktų žmogų.

Beždžionė aplink žemę per tą laiką apskris 469 kartus.

NATO silpnėjimu

Atlanto Sąjungos (NATO) karinės pajėgos Europoje niekad nebuvo labai gausios ir stiprios, palyginus su sovietinio bloko milijoninėmis armijomis, nes visa Vakarų Europos gynyba buvo grindžiama atominiais ginklais. Bet neseniai Kanada pareiškė, kad ji norinti susigrąžinti iš Europos savo 10,000 kariuomenės, kuri ten yra NATO organizacijos žinioje.

JAV gynybos sekretorius M. R. Laird, šiomis dienomis sugrįžęs iš tos organizacijos posėdžių, pareiškė dėl to susirūpinimą, bet drauge ir viltį, kad Kanados vyriausybė dar šį savo nutarimą gal persvarstys ir pakeis.

Isodinta širdis plaka tik metus laiko

Dr. Ch. Bernard. Pietų Afrikoje pirmasis įsodinęs ligoniui svetimą širdį, pareiškė, kad tokia persodinta širdis kol kas gali tarnauti tik vienerius metus. Po tokios operacijos ilgiau nei metus išgyveno tik du ligoniniai. Mat, organizmas svetimą širdį yra linkęs atmesiti, o tam polinkius sumažinti skiriami vaistai kūnui pa kenkia kitais atžvilgiais.

Vietname sustiprėjo karo veiksmai

Vos pasibaigus Buddos gimtadieniui, Pietų Vietnamo vėl užvirė kovos. Praeitą šeštadienį prie Saigono kovų veiksmai vyko ligi nakties, kuriose 54 komunistai buvo užmušti ir žuvo 10 amerikiečių, o taip pat 21 sužeista. Kitur dar daugiau buvo aukų abiejų pusių.

Po tos šventės komunistai tuoj apšaudė ir Saigoną didelėmis raketomis, nuo kurių žuvo kelios dešimtys vaikų.

Maskvoj suvažiuoja komunistų vadai savo „enciklikai“ paruošti

Birželio 5 Maskvoje susirenka 60-ties valstybių komunistų partijų vadų kachalas, kuris turėtų sutarti ir išleisti naują "marksizmo-leninizmo" encikliką vadovautis tolimesnei šių partijų kovai prieš "imperializmą".

Tai seniai planuota ir vis atidėliota komunistų tarpautinė konferencija, kurioje Maskva siekia ne tik galimai šias partijas suvienyti po savo sparnu, bet ir išgauti iš jų sau palankius nutarimus, ypač užgriaučius Čekoslovakijos okupaciją ir pasmerkiančius Kinijos Mao Tse-tungo "erezijas" ir agresiją prieš Sovietų Sąjungą.

To tikslą pasiekti, atrodo, Maskvai nebus lengva. Pirmiausia, šiame suvažiavime atsisakė dalyvauti Kinijos, Jugoslavijos, Šiaurės Vietnamo, Šiaurės Korėjos ir Albanijos komunistų partijos. Be to, kaip ir visuose kraštuose tos partijos yra suskilusios į sovietų ir kinų šalininkes, tad suvažiuojant dalyvauja tik viena jų atskala. Tokiu būdu tas 60 skaičius yra išpūstas.

Brežnevas jau yra paruošęs ir suvažiavimo generalinės linijos punktus, bet į juos Vakarų Europos komunistai žiūri su dideliu atsargumu, ir tą katekizmą tepripažįsta tik kaip bazę diskusijoms, bet ne kaip neginčytinus pasiūlymus nutarimams. Vakarų komunistai ypač prisibijo, kad kokiu nors žodžiu nebūtų apribota jų partijų bent sąlyginė nepriklausomybė ir kad sovietai nepraktiškų kokio nutarimo. patvirtinimo Maskvos teisę užsienio neklaužadas sudarauti net invaziją į jų šalį, kaip tai buvo padaryta Čekoslovakijos atveju.

Užsienio stebėtojų nuomone, nors šios komunistinių bonzu konferencijos reikšmė ir bus sovietų spaudos pučiama, bet suvažiavimo pasisekimas yra mažiau negu abejotinas.

Sam Yorty, vėl išrinktas Los Angeles majoru.

Amerikos Lietuvių Kongresas

Septintasis Amerikos Lietuvių Kongresas įvyks 1969 m. rugpjūčio 30, 31 ir rugsėjo 1 dienomis Detroite, Statler-Hilton viešbutyje.

Kongresą šaukia Amerikos Lietuvių Taryba. Kongreso šeimininkai — Detroito Lietuvių Organizacijų Centras.

Amerikos Lietuvių Tarybos statute pasakyta, kad kongresai šaukiami „...pademonstruoti Amerikos lietuvių vieningumą kovoje už Lietuvos išlaisvinimą, pareikšti padėką už paramą, pasisakyti dėl JAV vedamos politikos Lietuvos išlaisvinimo reikalu, aptarti pasirošimą specialiai akcijai, reikalaujančiai plačiosios visuomenės įsijungimo bei paramos. Kongresas išklauso ALT valdybos pranešimus ir teikia sugestijų ALT ateities darbams.“

Nuo Lietuvos okupacijos pradžios šis kongresas yra septintasis. Jame bus įvelgta į lietuvių tautos padėtį, išnagrinėta Lietuvos laisvinimo darbo sąlygos, keliai ir būdai ir aptarti Amerikos Lietuvių Tarybos veiklos uždaviniai.

Visų lietuvių organizacijų (susivienijimų, draugijų, klubų, sambūrių ir radijo) atstovai kviečiami kongrese dalyvauti.

Kongreso atstovus sudaro:

- visi Amerikos Lietuvių Tarybos centro nariai,
- centrinės, bendrinės organizacijos siūncia po 6 atstovus,
- ALT skyriai bei organizacijų bendrieji komitetai atsikros vietovėse siūncia po 6 atstovus,
- vietinės draugijos, klubai, kuopos bei centrinių organizacijų skyriai siūncia po 1 atstovą nuo kiekvienų 10 narių,
- laikraščių redakcijos ir lietuvių radijo programos siūncia po 3 atstovus.

Visos organizacijos prašomos jau dabar atstovus išrinkti ar paskirti.

Kongrese dalyvauti kviečiami ir svečiai — visa patriotinė lietuvių visuomenė.

Kongreso informacijos, viešbučių kambarių užsakyimas ir visos žinios gaunamos ALTos centre šiuo adresu:

Lithuanian American Council, Inc., 6818 South Western Ave., Chicago, Illinois 60636. Čia prašoma siųsti sumanymus, pasiūlymus, atstovų pavardes bei adresus, aukas ir kt.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS

VALDYBA

Detroito Lietuvių Organizacijų centras ne tik sutiko globoti Amerikos Lietuvių Kongresą, bet taip pat aktyviai dalyvauja ir rengimo darbe.

DLOC valdyba, susitarusi su ALTos valdyba, sudarinėja įvairias komisijas kongreso rengimo darbams vykdyti.

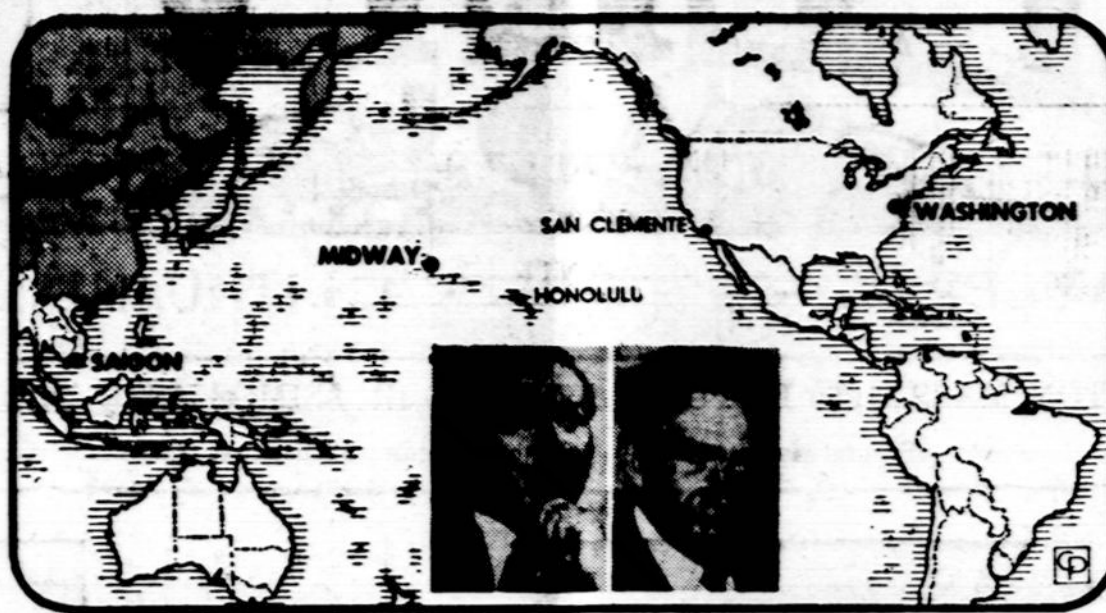
Amerikos Lietuvių Kongreso programoje atskirais pranešimais ne tik numatyta pažvelgti į laimėjimus Lietuvos laisvinimo darbe, bet taip pat panagrinėti ir nesėkmes.

Realus įvertinimas laisvinimo darbu sekinių ir nesėkmių sudarys tvirtus pamatus ateities veiklai.

Amerikos Lietuvių Taryba sudaro platų garbės komitetą, į kurį kviečiami žymūs JAV politikai ir nusipelnę lietuvių visuomenės veikėjai.

Pakviesti amerikiečiai mielai sutinka komitetą įsijungti ir, pranešdami apie sutikimą, savo laisvuose prisimeną pavergtos Lietuvos bylos reikalą.

Amerikos Lietuvių Kongresas įvyks Darbo dienos savaitgalį Detroite. Lietuvių organizacijų atstovus ir visą lietuvių visuomenę ALTos valdyba kviečia kongrese dalyvauti.

Birželio 8 d. Midway saloje, Pacifice, JAV prezidentas Nixonas susitiks su Pietų Vietnamo prezidentu Thieu. Pasitarimuose bus bandoma su derinti JAV ir P. Vietnamo karo ir taikos siekius.

Socialistų kongreso išvakarėse

Padėtis Rytų Europoje ir kituose komunistų valdomuose kraštuose po praeitų metų įvykių Čekoslovakijoje bus plačiai diskutuojama Socialistų Internacionalo kongrese, kuris prasidės sekmadienį, birželio 15 dieną ir tęsis iki birželio 20 dienos. Kongrese dalyvaus viso pasaulio socialdemokratų partijų atstovai, įskaitant ir Rytų bei Vidurinės Europos kraštų, tokių kaip Lietuvos, socialdemokratų partijas egziliuje. Britų Darbo Partijai kviečiant, šių metų kongresas vyks pietų Anglijos mieste Eastbourne.

Kaip paprastai, kongrese dalyvaus Vakarų Europos valstybių valdžioje esančių socialistų partijų atstovai. Tokių partijų dabar yra nemaža: Švedijos socialdemokratai valdo kraštą jau virš 30 metų, Britanijos darbiečiai bus valdžioje dar bent deves metus, Italijoje, Vokietijoje ir Suomijoje socialdemokratai dalyvauja koalicinėse vyriausybėse. Kitų kontinentų kraštuose socializmas taip pat neatsilieka. Todėl kongrese svarstomi klausimai ir jame padaryti nutarimai turi šiais laikais didesnę svarbą, negu kada nors anksčiau.

Apžvelgiant tarptautinę padėtį, kongresas turės stoti ties daugeliu problemų, kurios laukia ir nesulaukia sprendimų: Vietnamo karas, Arabų-Izraelio konfliktas, kivičiai Afrikoje ir nesusipratimai Pietų Amerikoje. Jau nekalbant apie Europos problemas. Šias pastarąsias tenka padalinti į dvi dalis: Vakarų Europos apjungimas, kuris vis dar nepatenkinamai vyksta, ir Europos saugumo klausimas, kuris labai rūpi Rytų europiečiams.

Atrodo, kad šių metų Socialistų Internacionalo kongresas, kuris yra pirmas po pernykusių Čekoslovakijos įvykių, turės rimtai pagalvoti apie įvykių raidą komunistų valdomuose kraštuose, pirmoje eilėje Rytų Europoje. Neabejotinai demokratiniam socializmui didelį galvosūkį sukelia vadinamoji Brežnevo doktrina, kuri uždaro komunistų pavergtiems kraštams kelią į demokratinę santvarką. Ta doktrina taip pat pavojaus signalas socialdemokratų partijoms, tokioms kaip Suomijos, kurios įsileido komunistus į koalicines vyriausybes, arba kaip Prancūzijos ar Italijos socialistų partijoms, kuriose kartais išskyla bendradarbiavimo su komunistais klausimas.

Socialistų kongresas negalės išvengti dar vieno svarbaus klausimo: santykių tarp Rytų ir Vakarų, ar tikriausiai tarpvalstybinių santykių Europoje. Sovietų Sąjungos ir Rytų Europos satelitinio valstybių siūlomoji Europos saugumo konferencija neatrodo, kad bus atmeta. Susidaro įspūdis, kad Socialistų Internacionalas pritaris tokiai konferencijai su tam tikromis sąlygomis.

Socialistų Internacionalo kongreso išvakarėse, birželio 14 ir 15 dienomis, ten pat Eastbourne susirinks Rytų ir Vidurinės Europos socialistų partijų (egziliuje) atstovai savo kraštų problemoms aptarti. Turėję daugiau reikalų su Rusijos imperizmu, kuris šiais laikais bando prisidengti tarptautinio komunizmo skraiste, Rytų Europos socialdemokratų žiūrį į sovietų pasiūlymus labiau skeptiškai. Jų tarpe vyrauja nuomonė, kad Europos saugumui pasiekti pirmoji sąlyga yra sovietų kariuomenės atitraukimas iš Rytų Europos ir sudarymas sąlygų tautoms laisvai išsirinkti savo parlamentus.

J. Vilčinskas

Turėsime gyventi be jo

Mūsų idėjos draugo Pijaus Grigaičio jau nebėra. Jis mirė Chicagoje gegužės 22 dieną, nuėjęs 86 metų gyvenimo kelią. Mirė staigiai: išėjo pasivaikščioti ir nesugrįžo.

Kas dabar užims jo vietą? Jis buvo ne eilinis veikėjas.

Kiekviena karta jis įstojo ir vėl grįžo į kovos tolią. Toks buvo Pijus Grigaitis.

Jis gimė 1883 metais Gudaičių kaime, K. Naumiesčio apskrityje. Mokėsi Marijampolės gimnazijoje, pasukė persikėlė Mintaujos gimnazijon, o šia baigęs, 1903 metais įstojo Petrapilio universitetan ir čia tuoj įsijungė į lietuvių studentų veiklą.

Kai po Kruviniojo Sekmadienio Petrapilio universitetas buvo uždarytas, Grigaitis sugrįžo Lietuvon ir įstaukė į revoliucinį sąjūdį, pradėjo dalyvauti masiniuose žmonių susirinkimuose, pradėjo sakyti prakalbas, aiškinti minims, kodėl kilo prieš caro valdžią revoliucija ir kokie jos tikslai.

Kartą važiuojant jam dviračiu į vieną tokių susirinkimų, kelyje jį sulaukė dragūnai (caro raitininkai), sumušė ir nugalėto Kalvarijos kalėjiman. Tai buvo 1905 metų gruodžio 6 dieną, kada veikė karo stovis. Karo teismas nuteisė Grigaitį sušaudyti, bet vėliau byla buvo pavesta civiliniam teismui peržiūrėti. Geriausiu atveju čia jam būtų buvęs paskirtas Sibiras. Tuo tarpu Grigaičio draugams pavyko jį iš kalėjimo išvaduoti, ir jis netrukus atvyko Amerikon rinkti aukų caro valdžiai griauti. Čia jam masinius mitingus rengė lietuvių socialistų kuopos. Tuo būdu buvo surinkta revoliucijai, rodos, apie 29,000 dolerių, kurie buvo pasiūti Revoliucijai Remti Komitetui Europoje.

Iš Amerikos Grigaitis nuvyko Šveicarijon ir įstojo Berno universitetan. Jį tenai rėmė Amerikos lietuvių socialistų rėtis moksleiviams šelpti. Socialistams padedant, jis tenai baigė teisių mokslą ir deves metus studijavo filosofiją.

Iš Šveicarijos Grigaitis vėl grįžo Amerikon, rodos, 1913 metais, ir buvo pakviestas į Baltimorę savaitraščio "Pirmyn" redaguoti.

Bet 1914 metų pradžioje Chicago socialistai įkūrė "Naujienas" ir pakvietė Grigaitį jų redaguoti. Iš pradžių "Naujienos" ėjo savaitraščiu, bet prasidėjus Europos karui, virto dienraščiu. Laikraštį leido bendrovė. Vieną kartą dėl santykių su jos vadovybe nesklaidumų. P. Grigaitis buvo nuo laikraščio visai pasitraukęs, bet netrukus vėl sugrįžo "Naujienų" redakcijon ir ten dirbo jau be pertraukos.

Tais laikais Amerikoje plačiai veikė Lietuvių Socialistų Sąjunga; ji turėjo kolonijose daugiau nei 200 kuopų, kurios rengė prakalbas, konferencijas, debatus, ir visur buvo kviečiamas kalbėti Grigaitis, nors buvo ir

Kas kitur rašoma

SPAUDA BEVARTANT

Amerikiečiai ukrainai mini savo pašalpinio Susivienijimo 75 metų sukaktį. Jį suorganizavo būrelis sunkiai kasyklose dirbančių ir dažnai užmušamų ar sužeidžiamų ukrainų darbininkų Shamokine, Pa., 1894 m. Katalikybės ir lietuviybės sumetimais labiau negu pašalpos, lietuviai savo Susivienijimą suorganizavo 1886 m. Plymouth, Pa. Ukrainai sukaktį paminėjo nauja opera New Yorke ir Philadelphiaj. Tai "Anna Jaroslavna", kurioje vaizduojama sutuoktuvės garso Kijevo valdovo Jaroslavo Išmintingojo dukters Onos su Prancūzijos karalium Pranciškum I. Į pastatymą New Yorke kaip garbės svečiai atsilankė Prancūzijos konsulas.

Shamokinas žymus ir Amerikos lietuvių istorijoje. Knygoje "Kovos metai dėl savosios spaudos", kurią 1957 metais išleido Lietuvių Bendruomenės Chicago apygarda, rašoma:

"Pirmasis Amerikoje lietuvių kalba spausdinsys bene bus dviejų puslapių atsisaukimas "Mielė Brole", kurį Mykolas Tvarauskas tik ką

kitų gerų kalbėtojų. Buvo madoje "prakalbų maršrutai", kurias būdavo padengiami artimesnių kolonijų rajonai. Pakviestas tokiam maršrutui kalbėtojas turėdavo pasakyti kalbą arba praveisti debatus kiekvienoj rajono kolonijon. Į Bostono rajoną atvykdavo Grigaitis. Tokiais atvejais jis visada nakvodavo mūsų pastogėje. Jis buvo ne tik idėjos vieningas, bet ir brangus asmeniškai draugas. Atvažiuodamas atveždavo žmonai dovanėlių, pasiskolindavo iš mano knygynėlio knygų, ir istisus vakarus praleisdavo me pasikalbėjimuose: koks pasaulis buvo, koks yra ir koks galės būti.

Iki 1917 metų svarbiausias socialistų tikslas buvo nuversti carą! O kai revoliucija įsivylė ir pirmiausias tikslas buvo pasiektas, kilo klausimas, ką dabar daryti? Socialistų sąjūdis skilo. Kairysis sparnas nuėjo Sovietų Sąjungos kurti, o nuosaukieji socialistai stoji nepriklausomos Lietuvos Respublikos statyti. Nepriklausoma Lietuva atsistojo, bet ne ilgam. Po 20 metų Stalinas ją sunaikino.

Amerikoje susispietę lietuviai dabar stengiasi Lietuvos nepriklausomybę atstatyti. Kaip tai padaryti, niekas nežino; ir dėl to, kad niekas nežino, kaip Lietuvą išvaduoti, tos pastangos darosi desperatinėmis. Desperacija kamavo ir Pijų Grigaitį. Iš pradžių jis tikėjosi, kad Lietuva bus greitai išvadauta. Bet kai ta viltis pradėjo blėsti, jis ėmė nerimauti, ir gali būti, kad tai galutinai pakirto jau nebetvirtą jo gyvenimo siūlą.

Gaila, gaila tokios kilnios dvasios draugo. Veikėjo ir kovotojo. Mūsų gyvenimas pasidarė tuštesnis", sako mano žmona. Reikia pasilaukti, kad Pijaus Grigaičio mirtis yra sunkus nuostolis visai pažangiajai mūsų višiuomenei. Sunku bus gyven-
be jo. S. Michelonas

nusipirkti. Jis pastovėleje išleido 1976 m. Shamokin, Pa. Jūs jį kviečiate pirkti jo tuo pačiu metu leidžiamą pirmąją Amerikos lietuvių knygą "Tlumoczius arba Slownikas Angielekaj-Lietuviszkas ir Lietuviszkaj-Angielekcas del grejto ir langvo iszmokimo sznekos angielekos Su uwogomis ir apraszimu korno zozdio kaip rejks iztart sudetas per Mikola Twarauka (izdavymas pyrmas) Shamokin 1875 Kyztu Spaustuve Mikolo Twarauko". Šeši puslapiai buvo nenumeruoti. 159 numeruoti.

"Rodos, penkis lankus išspausdins, spaustuvė sudegė, ir ši pirmoji Amerikos lietuvių knyga bei Tvarausko trūsas žuvo liepėnėse. Būdinga, kad vienintelis žiromas jos egzempliorius rastas Lietuvoje! Prof. V. Biržiška pasakoja: "Kauno universiteto bibliotekai maždaug apie 1930 metus pavyko gauti vienintelį išlikusį egzempliorių. atsitiktinai rastą vienos pradinės mokyklos pastogėje Užnemunėje"

Ukrainai Shamokine atidengė ir paminklą pirmiesiems ateiviams ukrainams angliakasiams. Dalyvavo Pensylvanijos gubernatoriaus atstovas. Jersey City, N.J., ukrainų Susivienijimas leidžia dienraštį "Svoboda" su savaitiniu anglų kalba priedu jaunimui. Čia įvyko jubiliejinis seimas ir banketas. Organizacija dabar turi 80,000 narių ir nori skubiai išaugti iki 100,000.

Amerikiečių istorikų drojos organas "The American Historical Review" skelbia, gavęs Stockholme 1968 metais išleista 20 puslapių knygele, skirta paminėti Lietuvos, Latvijos ir Estijos tais metais vykusias 50 metų nepriklausomybės sukaktis. Vasario 21-29 buvo suruosta parodėlė, ir tai parodėlė buvo išleista ir ši knygelė. Jos vardas: "The Baltic States: A Survey of the International Relations of Estonia, Latvia and Lithuania". Knygelę paruošė Entelis Kreppas.

Amerikiečių Lenkų Kongresas (Bendruomenė) suvažiavime Clevelande nutarė organizuoti studijų centrą specialiai Amerikos lenkų istorijai tirti. Be to, paragon lenkus kolonijose sudarinėti tam tikrus komitetus, kurie reikale gintu "gerą lenko vardą". Panašius komitetus turi žydai ir graikai.

Varšuvoj leidžiamas anglų kalba žurnalas "Poland" prisimena Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės ribose, ties Gardinu, gimusią rašytoją Elizą Orzeskiene, kuri 1880-1882 metais turėjo Vilniuje knygyną ir čia išleido keletą savo knygų. Straipsnyje "Patriotyzm i kosmopolityzm" ji tuomet rašė: "Našiai dirbti tegalima, kur tvarka, teisingumas, pagarba duotam žodžiui ir noras kelti lygiai visų gerovę. Kur to nėra, darbas pelno neduoda, o jo vaisiai nudžiūsta. Kas tautinių tradicijų išsižada, smogia tautos našumui. Tauta, kuri šiaudien nesiskaito su garbe, rytoj bus be duonos".
Ziūrovas

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RASO,
TAS DUONOS NEPRASO.

Dr. Pijus Grigaitis karste

Jono Pakalkos kalba

PRIE DR. P. GRIGAIČIO KARSTO

Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos Centro Komiteto pirmininkas Jonas Pakalka šitaip atsisveikino su Centro Komiteto vicepirmininku vėloniu Pijum Grigaičiu gegužės 25 dieną:

Išėjo iš gyvyčių tarpo ilgą, garbingą ir našią visuomeniniais darbais gyvenimo kelią užbaigęs didis lietuvis — politikas, publicistas, redaktorius, Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos vienas iš kūrėjų, jos Centro Komiteto vicepirmininkas ir atstovas Amerikos Lietuvių Taryboje — dr. Pijus Grigaitis. Nors vėlonis buvo palyginti smulkios kūno konstitucijos, bet milžino dvasios. Jau nuo ankstyvos jaunystės buvo veržlus ieškotojas atsakymo į visą eilę jo dėmesį pagavusių tautinių, tarptautinių bei socialinių-ekonominių problemų.

Daugiau kaip prieš kapą metų Rusijos caristinės valdžios kalinamas studentas Grigaitis pabėga iš Kalvarijos kalėjimo ir pagaliau atvyksta į šį jau tuomet Lietuvoje išgarsėjusį laimės ir laisvės kraštą. Jis jau tada numanė, kad čia savo tautiečių tarpe galės dirbti, perteikdamas savo įgytąsias universitetuose žinias. Ir tai garbingo atminimo vėlonis darė čia per penkiasdešimt su viršum metų. Visą savo intensyvią darbuotę spaudoj ir organizacijose vėlonis lygiai skyrė Tėvų Zemei ir už jos sienų gyvenantiems. Jau 1914 metais Brooklyno seime, sukvietame visų grupių, buvo vienbalsiai priimta dr. P. Grigaičio surengta rezoliucija, kurioje buvo reikalaujama Lietuvai nepriklausomybės.

Vėlonis daktaras turėjo didelį įžvalgumą ir į pasaulinių įvykių raidą: kai dauguma mūsų ankstyvesnių visuomenininkų ir politikų galvojo, jog, pasibaigus II-jam pasauliniam karui, sąjungininkų (tikriausiai, JAV) ginklai bus nukreipti į Rytus, o tai jau bus Lietuva išlaisvinta, dr. P. Grigaitis labai realiai vertino šio krašto politiką ir siūlė mums negrįžti kovos už laisvę planų tokia prielaida.

Dr. P. Grigaitis, visą savo netrumpą amžių išbudėjęs Lietuvos ir lietuvių visokeriopos laisvės sargyboje, tik prieš porą dienų apleido savo postą... Išgriuvo kolona, ramstis, natūraliai gamtos dėsniu pagrauzta. Esame priversti susigyventi su mintimi — gal būt, net nesiderinančia su dr. V. Kudirkos mums paliktu nusakymu: "...Jo vietą statykite naują...". — kad, deja, vėl dr. Grigaičio vieton naujo tokio stiprumo stulpo lietuviai jau visame plačiame pasaulyje nesuras. Šito nuostolio, kurį gamta padarė lietuviams su dr. P. Grigaičio mirtimi, jau nebus galima padengti.

Kaip Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos pirmininkas, liūdžiu drauge su visais organizacijos nariais ir vėlonies ideologijos simpatikais. Kartu reiškiu nuoširdžią ir gilią užuojautą vėlonies žmonai ir visiems jo likusios šeimos nariams, o taip pat čia esančiai seseriai Pranciškai Jakaitienei; lygiai taip pat užuojauta lai būna įgirsta Tėvynėje daktaro sesers Marcelės Jasulaitienės, brolio Jono ir kitų seserų bei jų šeimų.

Prie dr. P. Grigaičio karsto lenkiu galvą ir vėlonies gerbėjų niujorkiečių vardu.

ENGLEWOOD CLIFFS,

Eufrozina Mikužytė didelėje Corn Products bendrovėje vadovauja prekybos ženkliu skyriui. Ji buvo išvykusi į JAV prekybos ženkliu draugijos konferenciją Hollywood Beach, Fla. Ten ji sužinojo, kad mirė Naujienų

redaktorius dr. Pijus Grigaitis, su kuriuo E. Mikužytė yra tekę ilgai dirbti įvairių visuomeninių darbų, ir išskrido į jo laidotuves Chicagoje. Praeitą savaitės vidury E. Mikužytė grįžo.

Ji SLA centro valdyboje eina išdininkės pareigas.

M. Gudelis kalba prie dr. Pijaus Grigaičio karsto.

Alto pirmininkas E. Bartkus kalba prie dr. P. Grigaičio karsto.

GEN. KONSULO

DR. P. DAUZVARDZIO

ATSISVEIKINIMO ŽODIS

Su dr. Pijaus Grigaičio mirtimi netekome didelio, gilaus ir tauraus lietuvių — atkaklaus kovotojo už lietuvių tautos teises bei laisvę ir Lietuvos nepriklausomybę.

Dr. Grigaitis visą gyvenimą kovojo už laisvę ir tvirtai tikėjo į jos laimėjimą — Lietuvai laisvės atgavimą ir joje demokratinės santvarkos atkūrimą.

Dr. Grigaitis dėjo daug svorio Amerikos politikai Lietuvos atžvilgiu. Valstybės sekretoriaus Wells ir prezidento Roosevelt 1940 metų pareiškimai buvo dr. Grigaičio pagrindiniai akmenys Lietuvos laisvei. Jis juos tvirtai gynė ir jais pasiremdamas visus neaiškumus aiškino bei interpretavo Lietuvos naudai. Čia jis parodė ne tik politiskumą, bet ir diplomatiškumą.

Už jo visą įnašą Lietuvos naudai, Lietuvos Atstovo J. Kajecko bei savo, kaip vietinio Lietuvos konsulo, vardu tariu dr. P. Grigaičiui padėką ir pagarbą.

Jo našlei, vaikams, giminiams ir visiems artimiesiems reiškiu gilią ir nuoširdžią užuojautą.

DR. PIJUS GRIGAITIS
ISLYDEJOME. O JO
ŽADINANTI DVASIA
TEGYVENA TARP MŪSŲ

Ne visas žmogus baigiasi mirtimi. Biologiniai mirė visi didieji mūsų valstybės kūrėjai ir gynėjai, sakykime, mirė visa ilgų amžių istorija, o ji vis dėlto liko gyva — žmonių atliktose darbuose, raštu paliktose mintyse ir mūsų atsiminimuose.

Ne visas mirė ir dr. Pijus Grigaitis, ilgus dešimtmečius kovojęs dėl Lietuvos laisvės, dėl jos žmonių gerovės ir kilnių demokratijos principų. Kad jis tauraus tautiečio ir laisvės kovotojo pavyzdžiu vėrtės išliko gyvas mūsų sąmonėje, rodo ir tos jaudinančios paskutinio atsisveikinimo valandos, kada žmonės netilpo jo šermenų koplyčioje, kada jo karsto palydėti susirinko ne tik jo ideologiniai draugai ir vienminčiai, bet ir skirtingų pažiūrų tautiečiai ir įžymūs veikėjai, kada visi rado jam skirti ne tik mandagumo, bet nuoširdų galvėsio ir pagarbos žodį, jį įvertindami ir mūsų kovų istorijai jam žindami.

Socialdemokratų partijos vardu kalbėję P. Pakalka ir J. Talalas, o taip pat socialdemokratų partijos užsienio delegatūros atstovas Jonas Vilkaitis iškėlė jo vaidmenį ir nuopelnus šiam sąjūdžiui. J. Sonda prisiminė jo žurnalisto ir žmogaus pavyzdį, SLA atstovas dr. S. Biežis iškėlė jo nuopelnus šiai organizacijai, gi Balfo centro atstovas dr. A. Dzironas, buvęs Alto pirmininkas A. Rudis, Saulių Sąjungos pirmininkas J. Išganaitis, Laisvosios Lietuvos redakcijos kolejos pirm. V. Šimkus — visi žvelgė į vėlonį su šilčiausiu jausmu, ryškino jo lietuviškojo būdo bruožus ir nuopelnus bendriems mūsų reikalams bei kovoję jo kudirkišką ištvermę ir kietumą ligi paskutinio atdūso.

Alto pirmininkas inž. E. Bartkus, iškeldamas jo ilgą metę veiklą šioje organizacijoje, primygtinai pabrėžė, kad jis ilgiausiai formavo Alto politinę mintį ir kovos metodus, puoselėjo Lietuvos laisvės viltį, nors jos įsikūnijimo ir nesulaukė. Teisėjas A. Wells prisiminė vėlonį amerikiečių vardu, jo svori Chicago demokratų judėjime, jo taiklius patarimus ir nurodymus ir didelį prestižą.

O Vliko pirmininkas dr. J. K. Valiūnas prie dr. P. Grigaičio karsto tarė, kad, norint pasiekti laimėjimų, reikia visiems pasidavėti ir toliau tokiu pat pasiaukojimu ir atkaklumu testuoti vėlonies darbus.

Taip kalbama tik apie didį žmogų, išaugusį aukščiausio savo asmeniško gyvenimo rūpesčių ir priklausanti visai tautai.

Šiandien telieka tik laukti, kad ir mūsų jaunojo kartoj išaugtu panašios asmenybės, šviečiančios mūsų ateities laisvės kovų kelyje.

TAMPA, FLA.

Pagarbė motinai

Tamos Lietuvių Klubas gegužės 18 d. East Point Civic salėje surengė Motinos ir Tėvų dienos minėjimą, į kurį susirinko apie 100 asmenų. Tuo minėjimu rūpinosi komitetas, kurį sudarė Jonas Kalpokas, Jonas Karpis, Petras Rulis ir Pranas Šeštokas.

Po gardžių pietų pirm. P. Šeštokas paprašė visus sustoti ir duoti ištikimybės pasisąžadėjimą Amerikos vėliavai, žabelti žodžius, visiems priimančiam sugiedoję Lietuvos himną.

Vicepirmin. Jonas Kalpokas motinoms įteikė po raudoną rožę. Trys motinos buvo susodintos prie garbės stalo: vyriausia — Morta Žiurienė, jauniausia — Davilė Kalpokienė ir seniausia klubo narė — Ema Šeštokienė, kuri klube per 19 metų buvo 5 kartus renkama į valdybą. Klubas joms įteikė po raudoną rožę puokštę, o klubo pirm. Šeštokas nuo savęs jauniausiaj motinai įteikė dr. V. Srugienės Lietuvos istoriją.

Mening programą atliko Zdanienė, Aironienė ir Pabarškienė, kurios sudainavo Močiute mano, Zdanienė perskaitė juokingą tragišką mirusio klubo nario Garbuko (Pustapėdžio) eilėraštį. Eilėraščių sakė Ramona ir Silvija Kalpokaitės.

Petras Rulis savą kalbą įteikė visoms motinoms ilgiausių metų. Susirinkusiems buvo pristatytos klubo narės profesionalės: vaistininkė Emilija Parmalienė, slaugė Dovilė Kalpokienė, mokytoja Stasė Rulienė ir vietos laikraščio redakcijos narė Stella Olenikienė.

Iš kitur į minėjimą buvo atvykę J. Povilaitis, Einorienė, Stenienė, Čiurlionis, N. Kinčius, Arnauskas, D. Rimas, P. Karaliūnas, A. Stukas, A. Stokis, Stanioniai, Malančius, Navuliai, Skatų šeima ir kt.

Minėjimo rengėjai dėkojo St. Peterburgo klubo pirmininkui Albinui Karniui ir valdybai, kad jie savo susirinkimui atidėjo ir tuo būdu davė progą savo nariams dalyvauti šiame minėjime. Parmalutis, Čeknienė, Šeštokienė, Dombrauskienė, A. Parajienė, Kuncevičiūtė, padėjusiems minėjimą surengti, ir St. Peterburgo klubo choristų kvartetui, padainavusiam kelias liaudies dainas.

Iš St. Peterburgo atvykęs J. Povilaitis linksmino susirinkusius polkutėmis.

Senas narys

NEW YORK, N.Y.

Laisvės Žiburio radijas

Laisvės Žiburio radijo programa New York'e pradėsiant birželio 8 d. bus girdima sekmadienio rytais nuo 9 iki 10 valandos. Laikas yra keičiamas, pageidaujant didesnei daugumai radijo klubo narių.

Ši programa lietuvių ir anglų kalbomis perduodama per WHBI stot. 105.9 FM banga.

Maloni naujiena
knygų mėgejams!

Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos Literatūros Fondas yra išleidęs vertingų knygų. Jis, norėdamas, kad tos knygos greičiau paplistų mūsų visuomenės tarpe, nutarė

JŲ KAINAS SUMAZINTI

DAUGIAU NEGU PER PUSĖ

LIETUVA BUDO, Lietuvos nepriklausomybės akto pasirašytojo Stepono Kairio atsiminimų I tomas, 416 psl. Čia įdomiai pavaizduojamas lietuvių tautinio atgimimo laikotarpis iki 1905 metų. Priede daug dokumentų \$2.00

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio atsiminimų

II tomas, 480 psl.

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

DIENOJANT, žymaus veikėjo, knygnešių karaliaus sūnaus Kipro Bielinio atsiminimų I tomas, 464 psl. Knygoje vaizduojamas spaudos draudimo metas, knygnešių laikai, jų organizacija ir kt., pridėta daug dokumentų

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielinio atsiminimų II tomas, 592 psl. Knygoje vaizduojamas 1905 m. revoliucijos sąjūdis Lietuvoje — pirmieji revoliuciniai "pamokslai", savos valdžios kūrimas, didieji dvarų streikai ir kt. Priede daug įvairių dokumentų.

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETU RUSIJA, parašė Kipro Bielinis, 309 psl. Joje vaizduojama aprašoma komunistų teroras pabaltiečiai vergų stovyklose ir kt.

Kaina buvo \$2.50, dabar 75 centai

Jei bet kuri iš šių knygų prašoma pasiųsti paštu, tai pridėdama po 30 centų už kiekvieną.

ĮSIGYKITE ŠIAS ĮDOMIAS KNYGAS!

Keleivio 1969 metų

Kalendorius

Kaina \$1.00

jau baigiamas parduoti

Tai tikra enciklopedija, įvairių žinių aruodas. Čia rasoma apie viską. Jame, be kalendariumo, kuriame surašyti tarptautiniai ir lietuviški vardai kiekvienai dienai, rasite žinių, kiek kur gaminama maisto, apie didžiuosius pasaulio miestus, Amerikos žurnalus; sužinosite, kiek pasaulyje yra komunistų, kur yra ir kokių gamtos turtų, kaip Stalinai "sutvarkė" Ispanijos auksą, kaip Lietuvoje atsisveikinta su Kipru Petrausku jam mirus, kaip Ukmergėje buvo sudeginta Agota Jūrenaitė.

Jame rasite ir evangelijos bei stebuklų kritiką, sužinosite apie vergiją skruzdžių gyvenime, jėzuitų inkviziciją Vilniuje, mūsų išeivijos sroves, Lietuvos karčiamų istoriją, kaip atsirado įvairūs vardai ir pavadinimai, apie žemaičių deivę Morę ir kitus senų žmonių pasakojimus. Čia pasiskaitysite, kodėl lietuviai keičia pavardes, rasite žinių apie Baltųjų rūmų štabą, naują ateivybės įstatymą, širdžių operacijas ir t.t.

Jame yra patarimų, kaip pagreitinti vaismedžių derlių, kaip tręsti vaismedžius ir daržoves, ką reikia žinoti auginant kūdiki ir kt. Yra kalendoriuje ir juokų, ir gražių eilėraščių. Taigi, tai yra tikrai didelis visokių žinių šaltinis. Ir tomis žiniomis galėsite pasinaudoti, įsigiję kalendorių tik už vieną dolerį.

Nedelskite išsirašyti, nes kalendoriaus visais metais priėjus.

Keleivio prenumerata - gera
dovana visokiomis progomis!

Iš pavergtos Lietuvos

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Vogė skyrybų ir mo pinigus

UPI agentūra iš Maskvos praneša, kad Krokodil žurnalas paskelbta šitokia žinia:

MENKAS LIETUVOS ISTORIJOS PAŽINIMAS

Apie sovietų vykdomą nutautinimo politiką okupuotoje Lietuvoje vaizdžiai kalba nepakankamas Lietuvos istorijos dėstyimas mokyklose. Štai ištrauka iš Alfonso Judžėnco straipsnio "Atsigrežkime atgal", išspausdinto Jaunimo Grotose:

"Tai atsitiko vienos turistinės kelionės metu čekų žemėje. Mūsų gidas buvo labai simpatiškas vaikinys. Ir jis su didžiausiu užsidegimu pasakojo apie savo šalies karalius ir kunigaikščius, sudėgintus ant laužo ir stčiusius neįveikiamas piliis. Jis meistriskai sugebėjo surasti kažkokius lietuvių ir jų šalies senovinius ryšius. Kad mes, susižavėję vaikinų žiniomis, klausėmės jo kalbų.

Ir tada jis mūsų paklausė. Paklausė apie vieną lietuvių kunigaikštį. O mes visi tylėjome. Buvome jauni, bet buvome mokyti, turėjome iš istorijos penketukus, o tylėjome. Buvo didelė ir baisi gėda. Ir parsivežiau iš tos šalies namo. Ir negaliu dabar ramiai kalbėti. Ir su pasibaisėjimu žiūriu į patį didžiausią pažymį diplomate — atseit, istoriją išmanau? Bet man pinasi kunigaikščių vardai, aš nežinau, kaip klajojo senos lietuvių gentys, aš nežinau, kokius jie turėjo dievus ir kaip jiems meldėsi. Aš labai mažai žinau, kokias senovėje dainuodavo dainas, aš tik girdėjau iš šalies (o mokė mane užuominom), aš nežinau, ar turėjo bent lašelį žmoniškumo, ar vien tik garbetroškos, anot to, buvo tie barzdoti lietuvių kunigaikščiai.

Bet pagaliau šalin tuos kunigaikščius ir stabukus! Man jų per daug ir nereikia. Šiaip, rodos, nebuvo iš blogųjų moksleivių ir studentų, aš ieškau savo atmintį senosios lietuvių kultūros pėdsakų. To pamatinio akmens, nuo kurio atspirčiau ir galėčiau pasakyti: "Štai aš sugebu savitai jausti ir priimti viską, ką man pateikia gyvenimas". Negaliu taip pasakyti. Gal ir gerai, kad neturiu to mano kraštui būdingo reiškinių ir daiktų pajautimo. O gal ir negerai. Bet aš jaučiu tikrą gėdą, jog nežinau, kas guli šimtmečiais mindytoje ir sumindytoje žemėje po mano kojomis. Juk aš čia gimiau. Ir laukai, ir daubos, ir Nemunas, ir Marios mane augino. O kas prie tų Marių buvo seniau? Aš noriu žinoti. Aš nenoriu vėl rausti prieš žmogų, kuris to manęs paklaus. Juk viską po truputį, po grūdėlį surinkdami, kas išbarstyta prieš mus buvusių kartų — mes, audžiame savo kultūros audinį. Iš tikrųjų ant pliko akmens niekas neauga. Bet jei-

"Pavežė sovietų Lietuvoj, spūti d. skyrybų teismo tarnautojai, kurie pasisavine 600 skyrybų bylose sumokėtus mokesčius, iš viso 14,162 rublius".

gu nepureni ir žemės — ten vien piktžolės želia. Mes jau pastebėjome tas piktžoles ir visais keliais ieškome vaisių, kaip jas išnaikinti. O, tur būt, viena iš vaistažolių — šalia mūsų. Mačiau kraštotyrininkų parodą. Ir kaip susimąstę vaikai stovėjo prie senų pilių ir pilkapių nuotraukų ir patyliukais ilgai skaitė keistus, bet kažkuo sielą žavinčius senovinius padavimus. Reikia jau mokyti jaunus ne tik neigti, bet ir ieškoti gero kultūroje, kuri truko ilgus šimtmečius ir lokenomis apsigaubusį barzdočių išmokė stebuklingai dailininko teptuku nupešti "Ramybę", pagaminti bene tiksliausius pasaulyje stakles ir visiems Žemės mokslininkams paskelbti naujas tiesas tikimybų teorijoje".

PAVERGTŲJŲ EUROPOS TAUTŲ ATSTOVAI EUROPOJE

Pavergtųjų Tautų Seimo delegacija, kuria sudaro Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos (V. Sidzikauskas), Rumunijos ir Vengrijos atstovai, jau nuo gegužės pradžios lankosi Europos sostinėse. Gegužės 6-7 d.d. delegaciją priėmė britanijos ministras pirmininkas Alec Douglas Home, parlamento nariai: A. Fitch, E. Griffiths, T. Beamish, P. Kirk, J. Amery, S. W. Digby; lordai — S. Oswald ir Gladwyn, taip pat užsienio reikalų ministerijos Rytų Europos departamento direktoriaus pav. Sidney John Guy Cambridge. Vizitai buvo vaisingi ir konstruktyvūs.

Šalia Pavergtųjų Seimo vizitų min. Sidzikauskas dalyvavo Londone reziduojančių Baltijos valstybių diplomatu pasitarime pas Lietuvos Charge d'Affaires V. Balicką, taip pat buvo susitikęs su Londono lietuviais.

Gegužės 8 d. Pavergtųjų Seimo delegacijos garbei Bonnoje ministras Wendelin surengė priėmimą, kuriam gausiai atsilankė Bundestago atstovai, tarp jų ir Bundestago užsienio reikalų komisijos pirmininkas dr. Kopf. Pavergtųjų Seimo delegacijos vizitas užsienių reikalų ministerijoje, po užsienio reikalų ministro W. Brandto gegužės 7 d. pareikimo Hamburge, negalėjo būti labai šiltas, tačiau buvo naudingas.

Vokietijoje V. Sidzikauskas taip pat lankėsi Vasario šešioliktosios gimnazijoje.

Iš Vokietijos Pavergtųjų Seimo delegacija nuvyko į

Prezidentas Nixonas su jo paskirtuoju aukščiausiojo teismo pirmininku Warrenu Burgeriu Baltuosiuose Rūmuos.

Tai Thoro Heyerdahlio iš papiruso padirbtas laivas, kuriuo manoma perplaukti Atlanto vandenyną. Panašiais laivais prieš 3,000 metų plaukiojo egiptiečiai. Jeigu jam pavyks ši kelionė, tai bus patvirtinta teorija, kad anuomet tokiais laivais egiptiečiai galėjo pasiekti Ameriką.

Europos sostinę Strasburgą. Anksčiau Europos Tarybos patariamąjį seimo ir to seimo komisijos pavergtųjų Rytų Europos tautų reikalams vadovybė buvo panūdusi į tiltų statymą su sovietiniu pasauliu. Dėl to buvo susidariusi tarp Pavergtųjų Seimo ir Strasburgo tam tikra įtampa. Tačiau dabartinis Pavergtųjų Seimo delegacijos apsilankymas Strasburge rado labai palankias nuotaikas. Ir naujasis Europos Tarybos patariamąjį seimo pirmininkas, Šveicarijos atstovas Olivier Riverdin, ir naujasis gen. sekretorius, buv. Austrijos užsienio reikalų ministras Tokič, ir seimo komisijos neatstovaujamų valstybių reikalams vadovybė Pavergtųjų tautų delegaciją priėmė nuosirdžiai ir pavergtosios Europos problemoms rodė didelį palankumą.

Iš Strasburgo Pavergtųjų Seimo delegacija išvyko pasidalinusi į dvi grupes. Viena pasuko į šiaurę, į Skandinavijos sostines, antroji — į pietus, į Paryžių, Romą, Vatikaną. Lietuvos atstovas V. Sidzikauskas yra su "piečiaus". Gegužės 16 d. Pavergtųjų Seimo delegaciją priėmė Prancūzijos parlamento pirmininko kabineto direktorius (pats pirmininkas buvo išvykęs į užsienius). Gegužės 19 d. delegaciją priėmė užsienių reikalų ministerijos Rytų Europos departamento direktorius, o gegužės 20 d. — senato pirmininkas. Kor.

HUMORAS LENKIJOJE

Čia mėgstama pasijuokti iš žydų. Štai pora tokių anekdotų.

Varšuvoje žydas užsakė telefoną kalbėtis su Amerika.

— Tai jums brangiai atsisakau, — sako tarnautojas.

— Aš pasistengsiu kalbėti trumpai, — atsako žydas. Ir kai jis buvo sujungtas su Amerika, teistarė tik vieną žodį:

— Gelbėkite!

Kai buvo valomai aukštieji partijos pareigūnai, Gomulka liepė pašaukti ir Goldberga.

— Gaila, drauge Goldbergai, bet ta vieta yra žmogui su vidurinės mokyklos diplomu.

— Drauge Gomulka, duokite man dar tris dienas.

Po trijų dienų Goldbergas atneša vidurinės mokyklos diplomą.

— Gaila, drauge Goldbergai, nors diplomus ir turi, bet žydų kvota tame skyriuje jau perviršyta.

— Drauge Gomulka, duokite man dar dvi dienas.

Po dviejų dienų Goldbergas atneša persikrikštyjimo pažymėjimą.

— Drauge Goldbergai, aš vis dėlto turiu jus pašalinti. Mums svarbu visam pasauliui parodyti, kad mes pašaliname ne tik žydus.

Nematoma valdžia

Tokia antraštė Bostono "Herald" išspausdino viso puslapio straipsnį, kurio autorius James Southwood atskleidžia Massachusetts valdžioje baisią networką. Ji taip ištįsusi, taip išsišakojusi, kad, jeigu kas norėtų ją nuversti, negalėtų jos nei atarsti. Gubernatorius retai būna namie. Jis arba "atostogauja" kurioj nors saloj, arba važinėjasi politikuodamas. Jis būna renkamas ketveriems metams, bet per tą laiką nesužino, nei kiek jis turi visokių departamentų, nei kas jiems vadovauja.

Massachusetts valstijos administracija yra daugiau išsiskaitusi ir supainiota, jis sako, negu ta šis šis CIA, kuri iš esmės turi būti pasislėpusi.

Vienu žodžiu, šios valstijos administracija esanti tikra departamentų bala. Kiekvienam departamentui yra dar sub-departamentas, o toliau seka komitetai, subkomitetai, komisijos, boardai ir visokie biurai.

Šiuo metu vykdomoji gubernatoriaus valdžia esanti išsišakojusi į 173 administracinius vienetus, ir prie jo dar esą 132 vienetai "neaiškiems patvarkymams iš viršaus".

Alkoholikais rūpintis yra sudarytos 22 atskiros agen-

tūros, kurios nežino, ką veikti, ir neveikia, bet algas ima.

Nors piliečiai užlaiko savo mokesčiais šimtus visokių valdžios skyrių, nėra jokio komiteto, kuris galėtų painformuoti visuomenę, kaip valdžia eikvoja žmonių pinigų ir nuolat kelia mokesčius. Mokesčių mokėtojų organizacijos apskaičiavimu, šiemet Massachusetts valdžia kainuos piliečiams apie \$420,000,000, tai esą \$70 milijonų daugiau, negu pernai.

Kiek kuri agentūra surija žmonių mokesčių, valdžia neaiškina. Piliečių organizacija galėjo tik sužinoti, kiek tos agentūros turi atskirų raštinių. Tas susekta tikslai iš telefono kompanijos, kuri siuntinėja tom raštinių skaitas už telefono vartojimą. Tokių vietovių yra 1,550.

Seniau tiek valdžios skyrių nebuvo. Bet po kiekvieno rinkimų išrinktieji politikieriai nori savo rėmėjams atsilųginti, todėl sudarinėja visokias agentūras, visokias komisijas, dažnai viena ant kitos arba greta kitos, ir sūdina tenai savo "frentus", skirdami jiems geras algas. Ir taip išaugo dvikaduonių biurokratų piramidė.

Neatrodė, kad geriau būtų ir kitose valstijose.

S. M.

JIE VAŽINEJASI, O MES MOKAME

39 kongresmanai ir 20 jų tarnautojų išskrido į susisiekimo lėktuvais parodą Paryžiuje. Jų kelionės išlaidos bus apmokėtos iš valstybės iždo, kitaip pasakius, iš mūsų kišenių, nes juk valdžiai lėšas sudeda mokesčių mokėtojai.

Kiekvienas iš tų keliauninkų gaus kasdien po \$50 dienpinigių. Jeigu jie ten išbuvo savaitę, tai jau vien šitų išlaidų susidarys per \$20,000. O kame dar lėktuvų išlaidos?

LAIDOTUVĖM ISLEISTA \$260,000

Buvęs prez. Eisenhoweris buvo palaidotas valstybės lėšomis. Jo laidotuvėms išleista \$259,734. Tą sumą valstybei sumokėjo mokesčių mokėtojai.

ATSIUENTE PAMINETI

Lietuvos geografijos vadovėlis, parašė Zenonas Ašoklis, 80 psl., kaina \$1.50.

Užsienio lietuvių spaudos metraštis, 1967 m., sudarė J. Z. Augustinas, dr. Z. Ašoklis ir J. Valaitis, 64 psl., kaina \$2.

Abu čia minėtus leidinius išleido JAV LB Kultūros Fondas (7030 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629).

Jei tu nemoki prisitaikyti, jei tu nesi pasiryžęs pilvui liauzti purve, tai nesi revoliucionierius, o tik pliuskis. Leninas

LABAI IDOMUS ATSIMINIMAI

Atsiminimus visuomet įdomu skaityti, todėl siūlome įsigyti šias mūsų žinomų žmonių gyvai parašytas atsiminimų knygas:

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE, Sibiuro kankinės Stefanijos Rūkienės tremties atsiminimų atsiminimų I tomas, 443 psl., kaina minkštais viršeliais \$5, kietais \$6.

Viktoras Biržiška, DEL MŪSŲ SOSTINĖS, atsiminimai (1920-1922 m.), 312 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais—\$3.75.

KONTRŽVALGYBA LIETUVOJE, Jono Budrio atsiminimai, 224 psl., kaina \$2.50.

PASKUTINIS POSĖDIS, Juozo Audėno atsiminimai, 227 psl., kaina \$1.00.

DU MEDINIAI IR TRYS GELEZINIAI KRYŽIAI, Antano Šukio atsiminimai iš Lietuvos Nepriklausomybės kovų, 376 psl., kaina \$3.00.

PER GIEDRĄ IR AUDRĄ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1909-1918) IV tomas, 272 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75.

NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖJ, Mykolo Vaitkaus atsiminimų (1918-1940) V tomas, 295 psl., kietais viršeliais kaina \$3.75.

To paties autoriaus tomas VI kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

LIETUVA BŪDO, Stepono Kairio atsiminimai, 416 psl., kaina \$2.00.

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio, 480 psl., kaina \$2.00.

DIENOJANT, Kipro Bielino, 464 psl., kaina \$2.00.

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielino, 592 puslapiai, kaina \$2.00.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, Kazio Griniaus, I tomas, 300 psl., kaina \$2.

ATSIMINIMAI IR MINTYS, dr. Kazio Griniaus, II tomas, 336 psl., kaina \$5.

VYSKUPO P. BŪCIO ATSIMINIMAI, I tomas, 320 psl., kaina \$3.50, II tomas 282 psl., kaina \$3.50.

SIAUBINGOS DIENOS, 1944-1950 metų atsiminimai, parašė Juozas Kapčinskas, 273 psl., kaina \$3.

GYVENIMO VINGIAIS, dr. P. Kalvaitės-Karvelienės, 360 psl., kaina \$3.50.

KĄ LAUMĖS LEMĖ (apie Salomėją Nėrį), Petronėlės Orintaitės, 234 psl., kaina \$3.

PALIK AŠARAS MASKVOJE, Barboros Armonienės, 253 psl., kaina \$3.

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno, 178 psl., kaina \$2.

ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDZIŲ, Petronėlės Liudziūvienės, 88 psl., kaina \$1.

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ ATSTATANT, Rapolo Skipičio, 440 puslapių, kaina \$5.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, R. Skipičio atsiminimų II tomas, 476 psl., kaina \$7.00.

DANGUS DEPESESE, 1918-1919 m. išgyvenimai, parašė Juozas Švaistas, 325 psl., kaina minkštais viršeliais \$2.50, kietais \$3.75.

10 knygų už \$2

Demokratinio socializmo pradai, (S. Kairio įvadas), 64 psl., kaina 50 centų.

Tavo kelias į socializmą, (Leono Blumo), 35 psl., kaina 25 centai.

Socializmo teorija, (M. Fiserio), 74 psl., kaina 25 ct.

Socialdemokratija ir komunizmas, (K. Kauskio), 47 psl., kaina 25 centai.

Ar buvo visuotinis tvenas, 64 psl., kaina 25 centai.

Materialistiškas istorijos supratimas, 80 psl., kaina 20 centų.

Zemaitės raštai karės metu, 126 psl., kaina 50 centų.

Juozas Stalinas, 32 psl., kaina 25 centai.

Zalgirio mūšis, parašė dr. Daugirdaitė - Sruogienė, 24 psl., kaina 50 centų.

Socializmas ir religija, E. Vandervelde, 24 psl., kaina 10 centų.

Atskirai sudėjus, jų kaina \$3.05, bet visos kartu paruošamos už \$2.

Geri žodynai

Anglų - lietuvių kalbų žodynas, V. Baravyko, 590 psl., apie 30,000 žodžių kaina \$6.

Lietuvių-anglų kalbų žodynas, redagavo Karsavinaitė ir Šlapoberskis, apie 27,000 žodžių, 511 psl., kaina \$5.00.

Lietuviškai angliškai žodynas, Vilius Peteraičio, II laida, daugiau kaip 30,000 žodžių, 586 psl., kaina \$7.00.

Introduction to modern Lithuanian, parašė Dambriūnas, Klimas ir Schmalstieg, 471 psl., didžiausias ir moderniausias angliškai kalbantiems lietuvių kalbos vadovėlis, kaina \$7.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Maik, ar tu girdėjai, kad jau pastatyti trepai į dangų?

— Turėtum sakyti: laiptai, ne trepai.

— Nu, tai kur jie yra?

— Jų niekur nėra, tėve.

— Ale gazetos rašo, kad yra.

— Yra tik knyga, parašyta tokiu vardu — Laiptai į dangų — tai ir viskas.

— O ką ji rašo?

— Nežinau, tėve: Pasakos manęs nedomina, ir aš jų neskaityčiau.

— Bet jeigu tokių laiptų nebūtų, Maiki, tai kaipgi žmogus galėtų rašyti apie juos knygą? Kiba jau turėtų galvoj kokį bziką, ar ką.

— Ar žinai, tėve, kad apie nebūtus dalykus prirašoma daugiausia knygų. Jom duodamos intriguojančios antraštės, ir smalsuoliai jas perka. Tai yra biznis. Praeitais metais Amerikoje buvo išleista visokių knygų 30.000 laidų, ir daugiausia apie niekus. Beveik kiekvienas politikierius stengiasi išleisti knygą apie save. Buves prezidentas Johnsonas išleido tris tokias knygas. Kongrese buvo net triukšmas kilęs, kad sužinota, kad jos buvo išleistos valdžios pinigais. Knygas taip pat rašo išėję į pensiją generoliai, rašo rašytojai, žurnalistai ir kiti.

— Ir sakai, visi rašo niekus?

— Ne, tėve, ne visi. Išeinai gerų knygų.

— O kokios knygos yra geros?

— Geros yra tos, kurios žmogui naudingos, kurios supažindina jį su istorija, apibūdina laikmetį, vienu žodžiu — kurios padeda žmogui apsisąmoninti, sužinoti, kas jam reikalinga ir kas jį domi. Todėl gali būti ir romanai naudingas, jeigu jis gero rašytojo parašytas. Pavyzdžiui, lenkų rašytojas Sienkiewiczus parašė istorinį romaną "Quo Vadis". Ši knyga pagarsėjo visame pasaulyje. Prancūzų rašytojas Verneas (Jules Verne) parašė keletą mokslinių romanų, ir visi jie garsūs, ypač "Per astuoniasdešimt dienų aplink pasaulį" ir "Dvidešimt my-

lių po jūra". Taip pat garsūs yra romanai Cervanteso "Don Kichotas" ir Tolstojaus "Karas ir taika". Bet tokių knygų nėra daug, tėve. Kitų parašyti romanai menkos vertės, bet žmonės juos mėgsta. Pavyzdžiui, aš nesisuik parvažiavo Lietuvon ir parašė knygėlę "Aš buciau tavo žmoną". Ji sujudino visą Kauną. Kiekvienas vyras norėjo ją perskaityti, kad sužinotų, ar tik ne jo žmona buvo bučiuojama. O moterys graibstė ją "romaną", norėdamos sužinoti, kurią iš jų tas amerikietis bučiuavo. Bet ko verta tokia knyga, tėve? Tai tuščia sensacija.

— Bet aš, Maiki, norėčiau žinoti, ką rašo ta knyga, ka vadinasi "Laiptai į dangų".

— Aš, tėve, galiu pasakyti apie ją tik tiek, kad iš jos tėvas nesužinosi, kaip į dangų įkopti.

— Nu, tai kodėl tas rašė, va davė jai tokį vardą?

— Gali būti, tėve, kad jis yra matęs ir atsimena kitą žurnalą "Bezbožnik", kurio viename numeryje buvo pavaizduotos kopėčios į dangaus karalystę. Tai vis vien, kaip ir laiptai į dangų.

— O kaip tos kopėčios atrodo? Ar tu matei?

— Mačiau, tėve. Kartą vieną "Bezbožniko" numerį Bostone nusipirkau, ir pirmame jo puslapyje buvo tos kopėčios. Stovėjo nuo žemės iki debesų, viršūnė rūkais apgaubta, o iš apačios kopė bolševikas su dideliu kaju ir kopulamas kalbėjo: "Su žemiskais buržuais jau apsidirbome, dabar imsime už dangiskųjų".

— Jūs, Maiki, aš žinau, kad bolševikai norėtų įsigauti į dangaus karalystę, ale nemislinau, kad jie galėtų ją kopėčiomis pasiekti. Buvo ir seniau tokių mandragalvių, ką norėjo į dangų įsibrauti; buvo net pastatę Babelio bokštą ir tuo bokštu kopė, ale niekas neišėjo, ba Dievas sumaisė jų kalbas, ir jie negalėjo vienas kito suprasti. Juk tu turėtum tą istoriją žinoti.

— Tai ne istorija, tėve, bet Biblijos pasaka. Mažius Biblijoje pasakoja, kad Babelio bokštą statė Nojaus aniniai. Jie norėjo tuo būdu apsisaugoti nuo antrojo tvano. Sakoma, kad to bokšto vieta buvo Babilonijoje, netoli nuo Babilono miesto. Bet Dievas supykęs, kad statybinkai pradėjo tokį darbą be jo žinios ir nubaudė juos, sumaišydamas jų kalbas. Ir jie pradavimų, kad netoli nuo Babilono būtų aptikta to bokšto griuvėsių, tačiau rimti senovės tyrinėtojai nežino apie tą bokštą nieko tikro. Vis dėlto tų pasakų žmonių kalbose galima kaskada nugirsti. Jeigu atsitinka koks triukšmingas sumišimas, tai žmonės sako: "Tikras Babelio bokštas".

— Ale pasakyk, Maiki, kiek gali būti mlynių nuo žemės iki dangaus?

— Aš galiu pasakyti tiek, kaip toli yra nuo žemės iki kokių planetos ar iki saulės, bet negaliu pasakyti, kaip toli dangus.

— Kodėl negali? Ar tai tavo mokslas taip toli nepasiekia?

— Negaliu pasakyti dėl

Juodojo pasaulio sukilimas

STASYS MICHELSONAS

(Tęsinys)

"ATLANTO KULTŪROS VAIKAI"

Kas yra ta Atlanto kultūra ir kas tie jos vaikai? Šį klausimą aiškina jau minėtas rašytojas Lomax. Anot jo, Amerikos negrai yra ne Dievo, bet "žmonių suformuota rasa". Tai reiškia, kad baltieji ponai Pietuose mėgdavę sanykauti su negrėmis moterim. Taip būdavo prieš Civilinį karą, kol vergija dar nebuvo panaikinta. Po to karo, kai vergija jau buvo panaikinta, baltieji Burbonai pradėjo net dairytis, kurie iš jų yra gryno kraujo baltadodžiai, o kurie... negrai? Buve nutarta, kad tas, kuris turi bent ketvirtadalį negro kraujo, jau yra negras. Vėliau buvo priimtas dar griežtesnis kriterijus. Virginijos įstatymu nustatyta: kas turi nors mažiausią negro kraujo lašelį, tas yra negras.

Bet nežiūrint visų kraujo analizių, faktas esąs toks, kad šiandien Amerikos negruose nedaug esą gryno kraujo afrikėnų. "Biologiškai mes esam suformuoti Naujajame Pasulyje, ir mūsų gysloze teka šio pasaulio kraujas", sako tas rašytojas. "Mes kalbame anglosaksų kalba, garbinam jų dievus, ir mūsų politiniai idealai yra tokie pat, kurie buvo šios šalies tėvų kūrėjų."

Dabar apie Atlanto kultūrą.

Buves Brooklyno kolegijos profesorius Solomon Bloom (jau miręs) išaiškino, kad abiem Atlanto pusėm. Senajame Pasulyje ir Naujajame, per amžius buvusi kultūra yra Atlanto kultūra. Taigi ir Amerikos kultūrą reikia laikyti Atlanto kultūra.

Jeigu taip, sako rašytojas Lomax, tai mes, Amerikoje gimusieji negrai, esame Atlanto kultūros vaikai.

Ir jis sušilęs įrodinėja, kad negrai yra davę tai kultūrai didelį įnašą. Jis sutinka, jog tą kultūrą sukūrė baltasis žmogus, tačiau negrai padėję jai vystytis ir kilti. Mes negalim pakeisti savo spalvos, jis sako, bet būdami Atlanto kultūros vaikai, mes galim būti — ir mes esam — baltakultūriai Amerikos piliečiai. "Mes siekiame kultūrinio baltumo, stengėmės priimti baltųjų žmonių papročius, jų santvarką ir naudotis tomis laisvėmis, kuriomis džiaugiasi baltieji žmonės".

Šitos pastangos, kaip dabar matome, pasibaigė negrams dideliu nusivylimu. Dėl to juodojoje rasėje įvyko gilus skilimas. Pasidarė du priešingi frontai, kurių vienas siekia "juodosios galios", kitaip pasakius, siekia negro valdžios. Tuo tarpu kitas frontas galvoja, kad negrams geriausia išeitis bus susijungus su baltąja Amerikos visuomene. Šis frontas smerkia segregaciją ir stoja už integraciją. Šio fronto atstovas Lomax rašo: "Turim išsilaužti iš tų sienų, kuriomis baltieji mus atskyrė ir uždarė kaip juodąją rasę. Turim išsilaužti ir susilieti su baltąja Amerika."

Kadangi tam susiliejimui kliudo afrikietiška išvaiz-

— Tai ne istorija, tėve, bet Biblijos pasaka. Mažius Biblijoje pasakoja, kad Babelio bokštą statė Nojaus aniniai. Jie norėjo tuo būdu apsisaugoti nuo antrojo tvano. Sakoma, kad to bokšto vieta buvo Babilonijoje, netoli nuo Babilono miesto. Bet Dievas supykęs, kad statybinkai pradėjo tokį darbą be jo žinios ir nubaudė juos, sumaišydamas jų kalbas. Ir jie pradavimų, kad netoli nuo Babilono būtų aptikta to bokšto griuvėsių, tačiau rimti senovės tyrinėtojai nežino apie tą bokštą nieko tikro. Vis dėlto tų pasakų žmonių kalbose galima kaskada nugirsti. Jeigu atsitinka koks triukšmingas sumišimas, tai žmonės sako: "Tikras Babelio bokštas".

— Ale pasakyk, Maiki, kiek gali būti mlynių nuo žemės iki dangaus?

— Aš galiu pasakyti tiek, kaip toli yra nuo žemės iki kokių planetos ar iki saulės, bet negaliu pasakyti, kaip toli dangus.

— Kodėl negali? Ar tai tavo mokslas taip toli nepasiekia?

— Negaliu pasakyti dėl

to, tėve, kad nežinau, apie kokį dangų tėvas kalbi.

— Maiki, dangus yra tik vienas: pažiūrėk aukštyn — ir pamatysi mėlynąjį dangų.

— Ne, tėve, toji mėlynė nėra dangus.

— O kas?

— Tai saulės spindulių apšviestas oras, tėve. Kur tas oras pasibaigia, tenai pasibaigia ir tas mėlynas skliautas. Toliau višpatauja juoda tūstuma, kurioje žibčioja tik planetos ir žvaigždės. Kiek astronomijos mokslui yra žinoma, tai tamsi tūstuma yra begalinė. Toj tūstumoje sukasi mūsų žemė ir visos jos seserys planetos su savo vaikais mėnuliais.

— Ką tu čia dabar kalbi: seserys planetos ir jų vaikai. Jeigu planetos yra seserys, tai kur jų motina, kur tėvas, ką?

— Planetų motina yra Saulė, o jų tėvas — Laikas. Bet aš žinau, kad tėvai sunkiu bus suprasti, todėl užbaikim šitą temą ir pasakykim vienas kitam: iki pasimatymo!

— Okei. Maik, gudbai. Eisiu išsigeri, ba beklaušant tavo šnekų man gerklė iš-

— Negaliu pasakyti dėl

— Negaliu pasakyti dėl

— Negaliu pasakyti dėl

— Negaliu pasakyti dėl

— Negaliu pasakyti dėl

— Negaliu pasakyti dėl

— Negaliu pasakyti dėl

— Negaliu pasakyti dėl

— Negaliu pasakyti dėl

— Negaliu pasakyti dėl

— Negaliu pasakyti dėl

Kairėje Barbara Jane Mackle, kurią buvo pagrobęs Gary Steven Krist ir už išlaisvinimą reikalavo pusės milijono dolerių. Jis Barbarą išlaikė 80 valandų paguldęs į dėžę (dešinėje), kuria čia matome atvežamą į teismą, teisusį Kristą.

da, tai Lomaxo šalininkai stengiasi, kiek galima, ir savo fizionomiją pakeisti. Iš to naudojasi visokie šarlatanai, kurie siūlo visokių "pagražinimo" preparatų. Kaip rašo jų rašytojas Baldwin, tiems "vaistams" negrai kasmet išleidžia milijonus dolerių. Negras ir negrė greičiau neprivalgys, bet pirs "vaistų" gauruotiems savo plaukams "ištiesinti", placiajai nosiai "susiaurinti", arba juodą veidą padaryti kiek galima šviesesniu. Deja, jokie preparatai negali iš negro padaryti baltadodžio žmogaus. Daug išmintingesni esą "juodieji musulmai", kurie savo spalva didžiuojasi.

JUODOJI GALIA

Juodoji galia — tokiu vardu yra vadinamas karingųjų negro frontas, kuriam vadovauja "jo didybė" Elijah Muhamed, 65 metų amžiaus Amerikos negras, gimęs Elijah Poole ir jaunystėje buvęs baptistų kunigas. Savo pasekėjus jis vadina "Islamo tauta" ir "muslimais".

Islamas reiškia Mahometo religiją ir tos religijos pasaulį, o tos religijos išpažintojai vadinami visaip: rusai sako muzulmonai, anglai sako mozlemai (moslems), o arabai — muslim. Žodį "juodieji musulmai" nukalė dr. Eric Lincoln, ruošdamas savo disertaciją Ph.D. laipsniui gauti. Patys E. Muhamedo pasekėjai vadina save tik "muslimais", tačiau nepyksta, jeigu kas juos vadina ir "juodaisiais musulmais".

Muslimai skiriasi nuo kitų negro tų, kad savo spalvos ne tik nesigėdi, bet ja ir didžiuojasi. To reikalauja jų vadas Muhamedas. Jis sako: kas juoda, tai kilnu ir gražu; o kas balta, tai žema ir biauuru.

Muslimai skiriasi nuo "Atlanto kultūros vaikų" dar ir tuo, kad niekina ir atmeta visa, kas Amerikos ir amerikietiška. Jie laiko save Afrikos nacionalistais (patriotais), kovojančiais už afrikėnų laisvę Amerikoje. Baltveidžių jie nekenčia ir sako, kad tai esanti "neapykantos pagimdyta neapykanta".

Šita neapykanta yra tiek atri, kad jie svajoja apie visišką nuo baltveidžių atskyrimą ir vieny juodžių valstybės Amerikoje sudarymą. Jų vadas Muhamedas išsako šį planą tokiais žodžiais:

"Baltoji krikščionybė nieko mums neduoda. Tos religijos vadai mus apledo. Nieko mums neduoda ir Amerikos valdžia. Teisingumo niekur nėra. Mes gyvename kaip avys tarp vilkų... ir kiekvienas vilkas mus įkanda. Mes ieškom teisingumo, norim laisvės, norim lygybės, bet nieko negauname. Vienintelė mums išeitis — tai atsiskirti nuo baltojo žmogaus ir įsigyti nuosavos žemės".

Kai oportunistinio "Atlanto kultūros" fronto negrai jaučiasi nelaimingi dėl savo išvaizdos, tai Muhamedas sako, jog negras turi būti laimingas, kad jis juodas, nes tai reiškia jo dieviškumą. Juodąją Islamo tautą sukūręs pats Alachas, juodasis dievas, ir kitokių dievų nėra. Todėl juoda spalva, juodasis žmogus, esąs dieviškas žmogus. Balta oda — tai velnio spalva. Ir visi baltieji žmonės esą velnio padarai.

Muslimų religija yra išvesta iš Mahometo mokymo ir yra nemaža prie jos pridėta pačių negro išgalvotų dalykų. Ir, kaip kiekviena religija, ji yra prietarų ir įsivaizduotų tuštybių mišinys. Vienu žodžiu — jovalas. Pavyzdžiui, paklaustas, kaip jis supranta velnią ir pragarą, vienas jų kunigas atsakė:

"Paklauskite betkurį mūsų vaiką, ir jis jums pasakys, kad pragaras yra ne kažkur žemės viduriuose, bet čia pat, kur mes gyvenam — mes gyvenam pragare. Ir toliau tas vaikas pasakys jums, kad tą pragarą įkūrė velnias, t. y. baltasis žmogus. Juodas Dievas ir juodas žmogus yra viena, todėl viso pasaulio juodžiai yra kilę iš paties Dievo".

Silpniausias toje visuomenėje narys yra negras, kuris yra susimaišęs su baltadodžiais. Todėl, esą, reikia palūkti, kol Amerikos negras būsiąs ne integruotas su baltaisiais, bet nutraukis su jais visus saitus. Tik tada būsią galima atstatyti pilną Juodąją galią.

Šito siekdamas, Muhamedas ir reikalauja, kad jam būtų paskirta keletas valstijų, arba viena didelė, kur jis galėtų įkurdinti laisvą Juodosios galios respubliką.

(Bus daugiau)

Negro vado dr. M. Kingo žudikas James Earl Ray nuteistas kalėti iki gyvos galvos. Jis prašė jo būtų spresti antrą kartą, bet prašymas atmestas.

Imkite ir skaitykite!

LIETUVIŲ LITERATŪRA SVETUR, 697 psl. Joje rašo A. Vaiciulaitis apie poeziją, K. Keblys apie romaną, R. Silbajoris apie novelę, S. Santvaras apie dramaturgiją, V. Kulbokas apie kritiką, J. Girnys meta žvilgsnį į visą tą literatūrą aplamai ir šio kūrybos laikotarpio problemas, C. Gricevičius duoda išleistų knygų sąrašą. Kaina \$10.

PAULIUS AUGIUS, 284 dideli puslapiai, šio įžymaus dailininko paveiksai ir A. Kurausko bei T. Valiaus straipsniai, puošniausia knyga, kaina \$17.50.

Ketvirtoji pradalgė, Nidos išleistas literatūros metraštis, kuriame rašo 21 asmuo. Kietais viršeliais kaina \$3.75, minkštais \$3.15.

Chicago istorija, parašė Aleksas Ambrozė, 664 psl., gausiai iliustruota, kaina kietais viršeliais \$10, minkštais — \$8.

BALADES, šitoj labai gražiai išleisto, gausiai iliustruotoj knygoj yra septynios Maironio baladės. Tai knyga, labai tinkama dovanumui. Kaina \$6.00

BAISUSIS BIRŽELIS. Šitoje 238 psl. knygoje yra 3 dramos: Baisusis Birželis, Varpin ir Šiaurės pašvaistė. Parašė Pranas Naumišius. Kaina \$2 50

LIETUVOS ISTORIJA, VI-jį laidą, parašė dr. Vanda Daugirdaitė-Sruogienė, 414 psl., daug paveikslų, ke- li žemėlapiai, tvirtai įrišta. Knyga ne tik geras vadovėlis mokiniams, bet ją su idomu skaitys ir suaugusieji. Kaina \$6.

IS SUTEMŲ Į AUSRĄ, parašė prof. dr. Antanas P. Ramūnas, 453 psl., kaina \$6.00.

PEILIO ASMENYS, Jurgis Jankus, 3 veiksmų drama, 261 psl., kaina \$4.00.

Nardžio pulkas, Balas Vaivorykštės, kaina \$2.

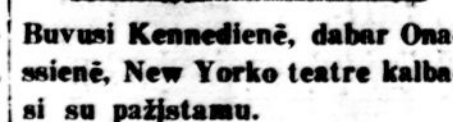
MARIUS KATILIŠKIS

Senatvéje

Nugri sahinūnai ir įtaisyti žirdies patiekalai. Jei pradėsi galasti, sušūnauja ir tarsi milteliai iš lūpų krus. Jiedu buvo papirkę vienbūtį namuką. Pirkto nežinodami, išmokės ar ne. Ir tik dėl pačios, turėjusios užsėję sąsajoje, baigė atšipinti dantis. Ji negalinti nukaršyti svetimo kamaroje, ji nenorinti tarškinti šaukštais su savo marčiomis. Ji buvo gaspadinė savo namuose, ji ir bus. Pirkto nebrangiai. Trobelė statyta gerokai prieš karą. Apleista ir apšėpusi. Išmokės — neišmokės, tai paliks vaikams pabaigti.. Ir nebūtų išmokeje, jei ne tie penkeri metai. Tie pilopoty metai Čeponiui padėjo išpirkti trobą. Tais pačiais metais Juozapas turėjo užsiėmimo iki pažastų. Aplopė, užkamšė, išdažė. Viduje perdirbo vien kaip reikiant, kaip šioje gadynėje ir šiame krašte turi būti. Nežinojo tik ką daryti su sienomis iš lauko pusės. Jų nė su šarmu nenuplausi. Ir kas ten jas plauna? Toks miestas, tokie orai, tai tokios ir trobos. Gy-

LYDEKA IR KATINAS

Vertė stasys pilka

(Bus daugiau)

SALOTOS

Braškių salotos

Mūsu gyvenimas trumpas, bet mes jį dar labiau sutrumpiname nerūpestingu laiko išvaistymu.

Kə doyanoti?

POPULAR LITHUANIAN RECIPES, parašė Jūzė Daukvardienė, kainą \$2.50

ROMANAI

MAS. Juozo Kraliausko
premijuotas romanas, 246
psl. knais 82

Vietinės žinios

J. TUMAVICIENE

Jodvyga Vegytė-Tumavičienė išlipo iš laivo Bostone 1911 m. gegužės 6 d., kaip ir kiti anų laikų ateiviai be mokslo, be anglų kalbos, be su energija ir drąsa. Ji susiranda darbą, laisvu laiku lanko mokyklą, įsijungia į lietuviško jaunimo sąjungą.

Ištekėjusi už Mykolo Jurėno, ji apsigyveno Norwoode, nusipirko kepyklą, ir biznis gerai sekėsi. Čia ji kimba ir į visuomeninį darbą. Ji stoja į Sandaros, SLA, Tėvynės Mylėtojų kuopas, prisideda prie lietuvių bažnyčios statybos, sukuria chorą, kuriam vadovauti iš Bostono pakviečia Apšęgą.

1920 m. mirė jos vyras M. Jurėnas, palikdamas Jadvygą našlute su dviem mažom dukrelėmis. Jadvyga kelerius metų viena kepykloje pavargusi, ją pardavė ir atsikėlė į Jamaica Plain, Bostono priemiestį, čia nusipirko namus ir vertėsi namų pardavimo-pirkimo tarpininkavimu. Tas darbas jai sekėsi, todėl pajėgė išauginti ir išmokyti abi savo dukras.

1923-1930 m. laikotarpyje Jadvyga labai uoliai telkė SLA narius. Nors komunistai įvairiais būdais trukdė, bet Jadvyga to nepaisė, ir jos arba jai padedant buvo įkurtos SLA kuopos nr. 131, 355, 365, 328, 308, 49, 25.

1930 m. Jadvyga dalyvavo triukšmingame SLA seime ir ten matė, kaip triukšmadariai raudonieji juodi policininkai kupras taisė ir kaip lietuviški Stalino pakalikai, Lietuvos himną giedant, sėdėjo.

Tais metais Jadvyga ištekėjo už darbuoto lietuvių B. Tumavičiaus ir kartu su juo išvyko nepriklausomos Lietuvos pamatyti.

Kai buvo organizuojamas S. Dariaus ir S. Girėno skrydis į Lietuvą, Jadvyga, pasikvietusi pagalbon dr. Višniauską, dr. A. Kapočų, suorganizavo Aviacijos dieną Norwoode ir Brocktone, kurios gerai pasisekė.

SLA valdyba geriausiems narių telkėjams nutarė apmokėti kelionę į Lietuvą. Tą dovaną laimėjo Jadvyga (SLA prez. Dargio teigimu, ji prirašius apie 1000 narių) ir brocktonietis Justinas Mickevičius. Jie ta dovaną pasinaudojo 1933 m. Jadvyga iš viso Lietuvoje buvo 3 kartus, ten buvo nuvežusi ir abi savo dukras.

Be SLA, kurio ji yra garbės narė, Jadvyga, be Sandarų, Gėjų, So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr. jos ir kiti.

Ji siuntė siuntinius iš Lietuvos dėl karo pasitraukusiems tautiečiams, kai jiems atsidarė kelias į JAV, ji pati siuntė garantijas, bėgiojo prašydama kiti, ypač žemdirbių, tokias garantijas siųsti, vykdavo atvažiuosius pasitikti, parūpindavo jiems butus ir darbą. Žodžiu, ji gelbėjo visiems, kiek tik galėjo.

Dabar ji jau netvirtos sveikatos, artėčio ligą ją priekaičia, bet ir

joje sėdėdama, ji tebesisloja visuomeniniais reikalais, kitus judina telefonu, ragina veikti.

Labai gerai padaryta, kad birželio 22 d. Bostone rengiamas banketas Jadvygai Tumavičienei pagerbti. Ji to yra nusipelnusi.

J. Krasinskas

Lituanistinė mokykla baigia mokslo metus

Ateinantį šeštadienį, birželio 7 d., Bostono lituanistinė mokykla jau baigia mokslo metus. Paskutinės pamokos ir egzaminai buvo praeitą šeštadienį, ir dabar teliko pabaigusių iškilmės.

Taigi, birželio 7 d. 9 val. ryto Sv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje bus lituanistinės mokyklos moksleiviams ir jų tėvams pamaldos, o tuoj po jų — parapijos salėje pabaigusių aktas ir meninė programa, kurią atliks patys moksleiviai. Pažymėtina, kad šiemet meninės programoje eilė jaunuolių skaitys savo literatūrinius kūrinius — eilėraščius ir kt.

Pagerbė kun. A. Saulaitį

Praeitą sekmadienį Sv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje buvo jauno kunigo Antano Saulaičio primicijos ir po jų pagerbimo banketas So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr. jos salėje. Abiejuose įvykiuose dalyvavo daug bostoniečių ir apylinkės lietuvių, nes kun. A. Saulaitis čia yra kelerius metus aktingai dalyvavęs kultūrinėje veikloje, darbavęs skaitų vadovybėje, mokytojas ir aplamai dalyvavęs JAV lietuvių intelektualinio jaunimo sąjungose bei su jam būdinga tolerancija svarstęs aktualius šių dienų klausimus kultūros žurnale.

Minėtą pagerbimą Piliečių Dr. jos salėje jam surengė Bostono skautai ir jų rėmėjai.

Sugrįžo E. ir A. Alekšos

Iš Floridos sugrįžo mūsų kaimynai Emilija ir Antanas Alekšos ir čia pasiliks iki rudens.

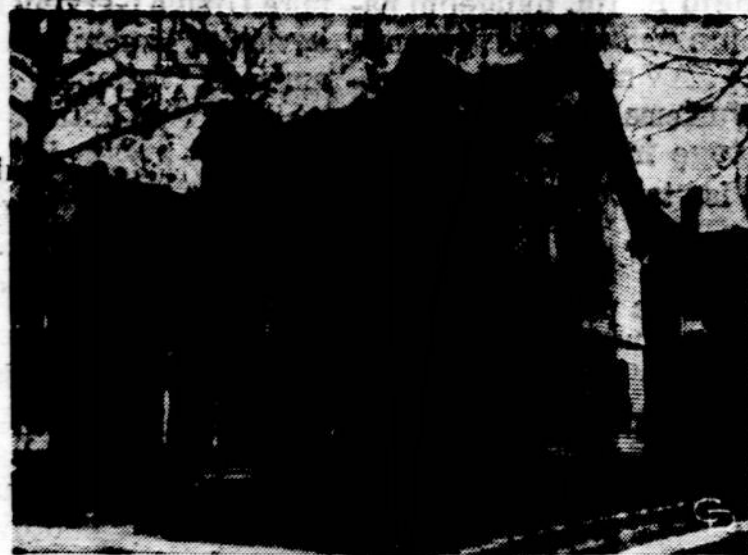
Bostono

Pasikvietusi pagalbon dr. Višniauską, dr. A. Kapočų, suorganizavo Aviacijos dieną Norwoode ir Brocktone, kurios gerai pasisekė.

Rugpjūčio 10 d. Romuvos parke Brocktone-Montelloj Minkų radijo gegužinė.

LIETUVOS ŽEMELAPIAI

Turime Lietuvos žemėlapių — už 50 centų, už \$2.50 (sulankešomas) ir už \$3.50 (sulankešomas).

Šiame name (83 Beals gt., Brookline, Mass.) gimė nužudytasis JAV prezidentas John Kennedy. Jo mitina tą namą padovanojo Mass. vyriausybė. Dabar čia bus Kennedy atminimo muziejus.

Leško

Sesuo Liuda Stulpinė leško brolio Antano Dambulio iš Papiės parapijos, žilių kaimo, gyvenusio Scranton, Penn. Rašyti: Lithuania, Akmenės rajonas, Papiės miestas, Tarygų gatvė, Liuda Stulpinė

Vedybos

Leškau gyvenimo draugės nuo 52 iki 57 metų amžiaus. Aš esu 60 m. amžiaus, linksmo būdo, turėsiu namą, automobilį. Atstysiu tik į rimtus laiskus. Rašyti: S.S., 291 Hyman St., London, Ont., Canada (24)

Tikra našlė vedė tikslu nori susipažinti su gyvenimo draugu nuo 54 iki 60 metų amžiaus. Gimusi 1914 m. liepos mėn. s. Vidutinio ūgio. Ramus būdo, darbėti, švarti ir protinga. Neseniai atvykusi iš Europos. Su pirmuoju lišku prašau pasakyti ir gimimo datą. Rašyti: P. O. Box 533, Hartford Main Post Office, Hartford, Conn. 06101.

NENUSIMINKITE!

Galima pagelbėti sergantiems reumatu, rankų ar kojų skausmais, nutirpimui, jautiant nuovargį. REE-LEEF RUB mostis daugumai pagelbėti. Užtikrinam patikimą, arba grąžiname pinigų. Siųskite \$5, gausite vaistus su nurodymais.

ROYAL PRODUCTS North Sta., P.O. Box 9112 Newark, N.J. 07105

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujoj Anglijoje iš stoties WLYN, 1360 ki lokikly ir iš stoties FM 101.7 mc., veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. dienos. Pateikiama: Vėliausi pasaulinių žinių santraukos ir komentarai, muzika, dainos ir Magdžutės pasaka.

Biznio reikalais kreiptis Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuve, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gausite mas ir Keleivis

PALENGVINKITE MUSŲ DARBĄ

Kiek laiko ir pinigų sutauptume, jei mielieji prenumeratoriai nelykėtų, kol juos paragina mokėti, o pavyko, be paraginimo, prieš atėjusį reikalingą sumą. Esame labai dėkingi tiems, kurie tokių raginimų nelykia, ir tikime, kad steityje prenumeratoriai pasibaigiant, vis mažiau bebūs tokių, kuriems reikės siųsti priminimus.

Keleivis adre-je

PRASYMAS

"Keleivis" administracija prašė gerb. skaitytojų, kurie kočia adresą, pranešt naują adresą, nes dabar neturime jokių adresų. Nepamirškite parašyti ir pavardę — jame

Ką tik gavome:

Išgikite ką tik gautas įdomias knygas:

Draugas don Camillo, įdomūs klėbonos ir vietinės komunistų partijos sekretoriaus pasikalbėjimai, 216 psl., kaina \$3.

Aukšiniai rageliai, Prano Naujokačio eilėraščiai, 64 psl., kaina \$2.

Ošiančios pušys, Halinos Didžiulytės - Mošinskienės 17 trumpų vaizdelių - apybraižų, 176 psl., kaina \$2.50.

Priekėlimas, romanas, parašė Alė Rūta, 205 psl., kaina kietais viršeliais \$3.75, minkštais \$2.50.

Nužimintų generacija, egzilio pasaulėjautos eski- zai, parašė Vytautas Kavolis, 72 psl., kaina \$2.

Varpas nr. 8, 206 psl., kaina \$2.50.

Poezijos knygos

TEVISKELE AS REGIU, eilėraščiai, parašė Pranas Imšrys, 40 psl., kaina \$1. **VAKARĖ BANGA**, lyrika, Gražina Tulauskaitė, 127 psl., kaina \$2.00.

AUKSINIAI RAGELIAI, lyrika, Pranas Naujokaitis, 64 psl., kaina \$2.00.

EILĖRAŠČIŲ RINKINYS, Steponas Strazdas, 159 psl., kaina \$2.50.

SERKŠNO SIDABRAS, M Vaitkus, 86 psl., kaina \$1.50.

METU VINGIAI, Alf. Tyruolis, 176 psl., kaina \$3.

GELIŲ KALBĖJIMAS, Jonas Mekas, 32 psl., kaina \$1.00.

DERLIAUS VAINIKAS, J. Mikuckis, 359 psl., kaina \$2.50.

CHAPEL B., Algimantas Mackus, 64 psl., kaina \$3.

SIELOS BALSAS, J. Smalsorius, 221 psl., kaina 75 c.

VYNUOGĖS IR KAKTUSAI, Julijos Švabaitės eilėraščių rinkinys, 96 psl., kaina \$2.00.

SIDABRINĖS KAMANOS, Kazio Bradono eilėraščių premijuotas rinkinys, 96 psl., kaina \$2.

RUDENS SAPNAI, Kotrynos Grigaitytės eilėraščiai premijuota knyga, 80 psl., kaina \$2.00.

AUKOS TAURE, Tasi Santvaro 5-ji eilėraščių knyga, 150 puslapių, gražiai įrėsta, kaina \$2.50.

PLAUK, MANO LAIVEL, Petro Segato eilėraščiai, 111 psl., kaina \$2.00.

SU DAINA, 392 liaudies dainos ir kairių autorių eilėraščiai, tapę dainomis. Surinko Gražina Šimkonienė, kišeninio formato, 351 psl., kaina \$2.00.

DAINŲ SOKURŲ 39 populiarios ir šokių dainos surinko Gražina Šimkonienė, kišeninio formato, 351 psl., kaina \$2.00.

VEL NAUJA DOVANA VAIKAMS

Savo mažuosius vėl galime pradžiuginti gražia dovana — Vytės Nemunėlio tik ką išėjusia knyga **MES-KIUKAS RUDNOSIUKAS**. Tai jau trečioji laida. Lietuviškos knygos istorijoje tai nedažnas reiškinys. Tas rodo, kad tie, kuriems knyga skiriama, ją tikrai nepaprastai mėgsta. Todėl pradžiu- ginkite savo vaikučius, įsigykite ją tuoj arba Kalėdų proga. Kaina \$3.00. Gaunama ir Keleivy.

PIGI, BET VERTINGA DOVANA

Tai H. Tautvaišienės išgyvenimų vergų stovykloje Sibire aprašymas anglų kalba "The Cemetery of Nations in the Siberian Tundra", 112 psl., kaina \$1.75.

Lietuvių kalba ta knyga jau išparduota. Ji labai tinka dovanoti kitatautiams.

Ekskursija į Lietuvą

vyksta

LIEPOS 15 DIENA

Norint prie šios grupės prisijungti, patartina registruotis dabar.

Vietų skaičius ribotas — nesivėluokite!

Ekskursijos ir registracijos reikalu kreiptis į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

390 West Broadway
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

FARRAGUT Co-operative Bank

706 E. Broadway
So. Boston, Mass. 02127

dabar 5% moka

Indėlius atsiimti galima be pranešimo iš anksto

Malonus ir greitas patarnavimas

SUSIVIENIJIMAS

SLA LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 66 metų tarnauja lietuvių visuomenė ir išmoko jo daugiau kaip SEPTYNIS MILJONUS dolerių nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudimą ir ligos padidėjimą, kuri yra pigi, nes, SUSIVIENIJIMAS neteikia pelno, o tik patarnavimus savitarpinė pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugia, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikiamus apdraudimus nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gera Taupomąją Apdraudimą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudimą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokėto metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visam amžiaus asmeniui rekomenduojama lietuvių klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentinės apdraudimo mokestis \$2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite: Lithuanian Alliance of America 307 West 30th Street, New York, N.Y. 10001

SAVAITRAŠTIS

Nepriklausoma LIETUVA

Informuoja skaitytojus apie pasaulinius ir lietuviškus įvykius, deda daug ir įdomių nuotraukų ir atviralių paaiškina apie visus mūsų visuomeninius bei kultūrinius klausimus. Jame rasite įdomių skaitytojų laisvų skyrių, kuriame lankyme abipusį pasiskaitymą ir nuomonų kiekvieno vienas svarbia problema.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" yra dinamiškas mūsų šios laikraštis, leiskas mūsų bendradarbių bei lėjų, visuomenės atiras kiekvieno nuomonė, kuris kovoja ir dirba už nepriklausomą Lietuvą.

Metinė prenumera JAV-as \$4.00

Adresas: 7722 George Street, LaSalle-Montreal, 690, Quebec, CANADA

Vietinės žinios

Komunistų žiaurumai nėra pamiršti

1941 m. birželio mėnesio vidury komunistai vykdė toki pirmąjį Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių gyventojų trėmimą į vergų stovyklas, kad tokio žiaurumo iki šiol niekas Lietuvoje nežinojo.

Bostone tie įvykiai bus prisiminti birželio 15 d. šia programa:

10 val. ryto bus iškilmingos pamaldos šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje.

3:30 val. popiet — trėmiamams prisiminti susirinkimas So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos 3-jo aukšto salėje.

Čia prof. kun. Stasio Ylos

tai dienai pritaikyta paskaita, dainuos kun. Vincentas Valkavičius, kuriam akomponuos dr. Vytenis Vasyliūnas, o studentė Vilija Leščinskaitė deklamuos lietuvių poeziją.

To minėjimo rengėja Lietuvių Bendruomenės Bostono apylinkės maloniai kviečia visus minėjime dalyvauti.

Lietuvių ar kitur drauge su latviais ir estais surašytose birželio įvykių minėjimuose priimtusius nutarimus ir siūlymus krėmimų vyriausybėms, parlamentams ir kitiems įžymiesiems politikams, kad tas Lietuvos kancias nepamirštų ir pasaulio sąžinė.

Nauja LB apylinkės valdyba

Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba dabar yra šitokia: pirm. dr. Stasys Jasaitis, vicepirm. adv. Jonas Grigalius ir Algis Martišauskas, sekr. Genė Mickevičienė, izd. Stasys Augonis, narys švietimo reikalams Henrikas Čepas, kartotekos vedėjas Česlovas Kiliulis.

Pagerbsime J. Tumavičienę

Sandaros 7-ji kuopa ir SLA 2-ji apskritis birželio 22 d. 2 val. poniet So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos III aukšto salėje rengia banketą visuomenininkei Jadvygai Tumavičienei pagerbti.

Banketo meninę programą atliks solistas Stasys Liepas, Jam akomponuos komp. Jeronimas Kacinskis.

J. Tumavičienė visa savo amžių dirbo įvairiose organi-

zacijose. Ji šelpė Antrojo pasaulinio karo iš Lietuvos išbėgčius tautiečius, daug padėjo Balfui, daugeliui parūpino reikalingas garantijas JAV atvažiuoti o atvažiuotiems stengėsi surasti pastogę ir darbą.

Visa tai bostoniečiai gerai žino, todėl nėra abejonės, kad į banketą susirinks visi, kam ji yra pagelbėjusi ar su kuo yra dirbusi visuomeninė darba. Jie visi ateis parodyti jai dėkingumą ir pagarbą.

Pagrindinis kalbėtojas bus SLA prezidentas Povilas Dargis. Bankete jau pasižadėjo dalyvauti adv. Z. Shallnienė, klebonas kun. Baltrušinas, kun. A. Kontautas.

Visi atsilankiusieji bus gardžiai pavašinti.

Tą dieną skirkime J. Tumavičienę pagerbti. Išvykime bilietus iš anksto. Tad iki pasimatymo birželio 22 dieną!

Rengėjų vardu
A. Andriulionis

PADEKA

Gegužės 16 d. Bostone mirė Ursulė Gervinienė-Mickevičiūtė, sulaukusi 87 m. amžiaus. Velionė gimė Zelmaitijoje, po antrojo pasaulinio karo atvyko į Ameriką. Palaidota gegužės 19 d. Forest Hills kapinėse.

Nuliūdime likusios dukterys, sesuo Marija ir kiti giminės nuosirdžiai dėkoja šv. Petro parapijos kunigams — klebonui kun. A. Baltrušui, kun. A. Janiūnui, kun. J. Svirskui ir laidojime dalyvavusiems kunigams A. ir J. Klimams. Dėkoja laidotuvių direktoriui Josephui Casperui, dr. Stasiui Jasaičiui ir visiems dalyvavusiems šermenyse, bažnyčioje ir palydėjusiems į kapines. Taip pat dėkoja visiems už gėles.

Šv. Mišias ir aukas Lietuvii Fondui Ursulės Gervinienės vardu.

Valerija Pimonovienė

Baigė universitetą

Bostono universitetas mišni savo 100 metų sukaktį. Siemet ji baigė apie 4,500 asmenų. Jų tarpe yra ir lietuvių.

Skirmantė Makaitė gavo magistro diplomą, jos brolis Kestutis Makaitis, Aušra Kubiliūtė, Tomas Žickus, Marija Marcelionytė, Joan Kairis ir Craig Balchunas — bakalauro laipsnį.

Briškai turi įpėdinį

Inž. Romas ir Rima Bričkait, gyv. Dorchester, jau turėjo dvi dukrytes, bet dar neturėjo sūnaus, tų sesučių globėjo ir gynėjo. Ir štai gegužės 21 d. jie susilaukė įpėdinio, kurį pavadino Jonu-Romu.

Sveikiname jaunąjį Bostono lietuvių kolonijos narį ir jo tėvelius.

Naujai atidaryta

UTENIŲ nekilnojamojo turto pirkimo—pardavimo tarpininkavimo ir butų nuomavimo įstaiga

A.B.U. Realty, Apartments for Rent,

esanti 507 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127.

Įstaiga atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. popiet

Klientų patogumui ji yra atidara ir sekmadieniais nuo 1 val. iki 6 val. popiet.

Reikalingas darbininkas

prie namų išorės dažymo darbų vasaros metu.
Kreiptis telefonu CO 5-5854 po 5 val. vakaro.

Trans-Atlantic Travel Service

DAUGIAUSIA PATYRUSI LIETUVIŠKA TURIZMO ĮSTAIGA

Norintieji keliauti, praleisti atostogas saulėtose salose, aplankyti gimines Lietuvoje ar juos atsikviesiti į svečius — geriausiai ir greičiausiai jums patarnaus Trans-Atlantic Travel Service. Čia visų lėktuvų bilietai (air tickets) išrašomi belaukiant — be jokio papildomo mokesčio.

Siunčiant pinigus ir siuntinius į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams (skrydys, lietaus, mežtinius, įvairias medžiagas), sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

Dovanų pažymėjimus ir rusiškų prekių užsakymus be papildomo mokesčio siųskite savo giminėms tik per

Podarogifts Inc. skyrių Bostone

Darbo valandos: Kasdien 9-5
Ketvirtadienis 9-7
Šeštadienis 8-12

300 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

169 Milbury St.
WORCESTER, MASS.
Tel. SW 8-2888

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siunčia siuntinius tiesiogiai Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas teritorijas. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai nuveža greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Sviklionė

ATLAS PARCELS CO.

82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604
Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas teritorijas. Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apšy, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių, kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigus ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigus, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsakytas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikviesiti giminės čia pas save į svečius ar nuolatiniam apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinskis

Žiūrėkite, ką jūsų "senos mados" šeimos bankas duoda

dabar
5 1/4 %

- Nuo įdėjimo dienos
- Be įspėjimo iš anksto
- Kas mėnuo priskaitoma
- Už visus indėlius moka

• Pilnas draudimas — Bankas veikia 105-tuosius metus
Nuodimčiai nurašomi nuo Mass. mokesčių

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS

460 West Broadway., South Boston, Mass.

Skambinkite 268-2500

sąskaitai atidaryti nuo 8 val. ryto iki 5 val. popiet
šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shallna ir adv. Jonas Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai.
Turtas (Assets) virš \$132,000,000

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

R The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

182 a. W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v. laisvąs šventadienius ir sekm.

Dažau ir Taisau

Namus iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS
280 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

Flood Square Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4168
Benjamin Moore Dažai
Popierius Sienuose
Stiklas Langams
Vidinė veikmena namams
Reikmenys plumbieriams
Vidinė veikmena daiktams

Telefonas: AN 8-2805

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

ĮPĖDINIS
OPTOMETRISTAS

Valandos:
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Vakarašis iš anksto susitarus
447 BROADWAY
South Boston, Mass.

DRAUDIMO AGENTORA

Atlieka įvairių rūšių draudimus

Kreiptis sena adresu:

BRONIS KONTRIM
598 Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. AN 8-1761

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance
321 County Club Rd.
Newton Centre, Mass. 02159
Tel. 332-2645

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd

(RUDOKIUTĖ)

OPTOMETRISTE

Valandos:
nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniais — uždara

445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Ketvirtis & Co.

JEWELERS

Laikrodžiai-Deimantai

Papuošalai

Elektros Prietaisai

Rūpestingai taisome laikrodžius

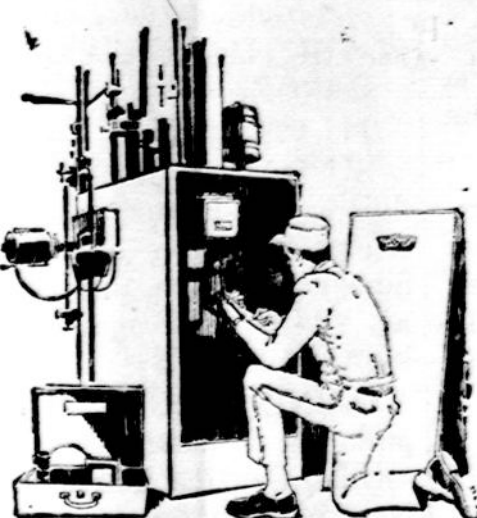
Siūdom papuošalus

379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel. AN 8-4649

JUK NETURITE?

Petronėlės Orintaitės eiluotos apysakos "Teofilė nuo Kražantės". Keleivio administracijoje ją galite gauti už \$2.00.

Tai veltui

Mums ištyrus jūsų alyva šildymo įrengimą dabar, gali jums sutaupyti pinigų per visą žiemą!

Mūsų veltui atliktas jūsų šildymo alyva sistemos ištyrimas gali pasakyti, kas reikalinga, kad ji žiemą veiktų taupiai ir efektingai. Gal reikia išvalyti, pritaikyti ar mažas dalis pakeisti? O gal norėsite jūsų burnerį pagerinti Texaco's Flame Boosteriu, nauju moksliniu liepsnai kontroliuoti prietaisu, kuris burnerio veiksmingumą gali padidinti iki 42%. Mes rūpestingai atliekame tą darbą. Tuoj mus pašaukite.

FORTUNA FUEL Co.

487 Washington Street
Dorchester, Mass. 02124.
24 valandų patarnavimas

GE 6 1204

